

**TARIMSAL EKONOMİ VE POLİTİKA GELİŞTİRME ENSTİTÜSÜ
TEPGE**

Durum ve Tahmin

AYÇİÇEĞİ

2012/2013

Hazırlayanlar

**Berrin TAŞKAYA TOP
İlkay UÇUM**

e-posta:

btaskaya@hotmail.com

ilkayfdn@gmail.com

Durum ve Tahmin Raporları, ait olduğu ürünün piyasasında yer alan kamu ve özel sektör kuruluşlarından oluşan “Ürün Danışma Kurulu”ndan görüş alınarak hazırlanmaktadır.

Ayçiçeği Durum ve Tahmin 2012/2013 Raporu Danışma Kurulu

Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı
Bitkisel Yağ Sanayicileri Derneği
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Edirne Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü
Adana Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü
Trakya Tarımsal Araştırmalar Enstitüsü Müdürlüğü
Karadeniz Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Birliği
Trakya Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Birliği

Rapora katkılarından dolayı Danışma Kurulu üyelerine teşekkür ederiz.

TEPGE YAYIN NO: 223
ISBN: 978-6054672-50-9

Aralık 2012

İletişim:

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Kampüsü
1 Nolu Giriş (Eski APK Binası)
Eskişehir Yolu 9.km
Lodumlu/ANKARA

Telefon: 0312 287 5833
Faks: 0312 287 5458

© TEPGE Her Hakkı Saklıdır.

TEPGE'nin izni olmaksızın basılamaz, basılı veya elektronik material olarak çoğaltılamaz ve/veya dağıtılamaz.

Kaynak gösterilmek şartı ile alıntı yapılabilir.

Yayın içerisindeki her türlü yorum ve değerlendirmeler yazara aittir ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve TEPGE'nin görüşlerini yansıtmaz.

ÖNSÖZ

Enstitüsü (TEPGE) tarafından gerçekleştirilen durum ve tahmin çalışmaları, bir yandan çalışmalara temel teşkil edecek bilgi ve veri tabanı oluşturulmasını sağlarken, diğer yandan da sektördeki gelişmeleri yakından izleyecek ilgili kişi, grup ve kuruluşları bu gelişmelerden zamanında ve doğruya yakın olarak haberdar edip bilgilendirmeyi sağlamaktadır.

Bu çalışmalarda, bitkisel üretim gruplarında hasat periyodu (varsa buna paralel işleme periyodu) göz önüne alınarak bir önceki yıla ait üretim, kullanım (tüketim), ihracat, ithalat, fiyatlar ve yıl sonu stoklarında ortaya çıkan gerçekleştirmeler “Durum”, içinde bulunulan yıla ait gerçekleşen fakat tam netleşmeyen gelişmeler “Tahmin”, bir sonraki yıla ait muhtemel gelişmeler ise “Öngörü” adı altında sistematik olarak incelenmektedir. Bu incelemeler dünyadaki gelişmeler de dikkate alınarak yapıldığından, ürün grubu ile ilgili olarak dünya ülkelerindeki durum da gündeme getirilmektedir.

“Ayçiçeği Durum ve Tahmin Raporu” üreticiler, ilgili kurum ve kuruluşlar, birlikler, sanayiciler ve konuyla ilgilenen tüm kesimlerin bilgileri dahilinde, ortak ve güvenilir bir bilgi kaynağı olma özelliğine sahip olarak hazırlanmaktadır.

Türkiye’de yağlı tohum üretiminin yetersizliğinin yanısıra, bitkisel yağ tüketim potansiyeli ve her yıl ithalata ödenen önemli miktardaki döviz düşünüldüğünde, bu raporun temel politikaların oluşturulması aşamasında önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Raporun hazırlanmasındaki yoğun emekleri için Sayın Berrin TAŞKAYA TOP ve Sayın İlkay UÇUM’a teşekkür eder ve çalışmanın konu ile ilgili gelişmeler hakkında sistematik ve güvenilir bilgi kaynağı olma niteliği sağlamasını dilerim.

Mehmet Cihad KAYA

Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
Dünyada Durum: 2010/2011.....	1
Dünyada Tahmin: 2011/2012.....	4
Dünyada Öngörü: 2012/2013.....	5
Türkiye’de Durum: 2010/2011.....	6
Türkiye’de Tahmin: 2011/2012.....	10
Türkiye’de Öngörü: 2012/2013.....	12
Türkiye’de Yağlık Ayçiçeğine Yönelik Politikalar.....	13
EK TABLOLAR.....	14

TABLolar

	Sayfa No
Tablo 1. Dünya Ayçiçeği Arzı ve Kullanımı	1
Tablo 2. Dünya Ayçiçek Yağı Arzı ve Kullanımı	2
Tablo 3. Türkiye Yağlık Ayçiçeği Tohumu Arzı ve Kullanımı	7
Tablo 4. Türkiye Ayçiçek Yağı Arzı ve Kullanımı	8

ŞEKİLLER

	Sayfa No
Şekil 1. Dünya Ayçiçeği Üretiminde Önemli Ülkelerin Üretim Miktarları	1
Şekil 2. Dünya Ayçiçek Yağı Üretiminde Önemli Ülkelerin Üretim Miktarları	2
Şekil 3. Dünya Ayçiçeği Tohumu Fiyatları	3
Şekil 4. Dünya Ayçiçek Yağı Fiyatları	3
Şekil 5. Dünya Ayçiçek Yağı Fiyatları (2011/2012)	4
Şekil 6. Dünya Ayçiçeği Tohumu Fiyatları (2011/2012)	4
Şekil 7. 2010 Yılı İtibariyle İllere Göre Yağlık Ayçiçeği Üretim Miktarları	6
Şekil 8. 2011 Yılı İtibariyle Türkiye’de Yemeklik Likit Yağ Tüketimi	7
Şekil 9. Türkiye’de Yıllar İtibariyle Çiftçi Eline Geçen Yağlık Ayçiçeği Fiyatları	9
Şekil 10. Türkiye’de Yıllar İtibariyle Ayçiçek Yağı Tüketici Fiyatları	9
Şekil 11. Türkiye’de 2011 Yılı Çiftçi Eline Geçen Yağlık Ayçiçeği Fiyatları	9
Şekil 12. Türkiye’de 2011 Yılı Çiftçi Eline Geçen Yağlık Ayçiçeği Fiyatları	11
Şekil 13. 2011/2012 Sezonu Ayçiçeği Tohumu Fiyatları	11
Şekil 14. 2011/2012 Sezonu Ayçiçek Yağı Fiyatları	11

ÖZET**Başlıca Gelişmeler****Durum: 2010/11**

- Dünyada 23 milyon ha alanda ayçiçeği tohumu üretimi yapılmıştır.
- Dünya ayçiçeği tohumu üretimi bir önceki sezona oranla %3,5 oranında artarak 33 milyon tona ulaşmıştır.
- Dünya ayçiçeği tüketimi (kıırma ve diğer kullanım) 23,3 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.
- Dünya ayçiçeği ihracatı bir önceki sezona oranla %14,7 artarak 1,79 milyon ton olmuştur.
- Dünya ayçiçeği bitiş stokları bir önceki sezona oranla %25,9 artmıştır.
- Dünya ayçiçek yağı arzı 17,31 milyon ton, ihracatı ise 4,58 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.
- Ayçiçeği tohumu CIF fiyatları bir önceki sezona oranla %46,2, ayçiçek yağı FOB fiyatları %46,8 artmıştır.
- Türkiye’de 551 bin ha alanda 1,17 milyon ton yağlık ayçiçeği üretimi yapılmış olup, ayçiçeği verimi ortalama 212 kg/da’dır.
- 2010/11 sezonunda Türkiye’nin toplam tohum ihtiyacı 2,8 milyon ton’dur ve ihtiyacın %39’u yurtiçi üretimden karşılanmıştır.
- Türkiye’de yağlık ayçiçeği tohumu ithalatı 713 bin ton, ham ayçiçek yağı ithalatı 400 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

Tahmin: 2011/12

- Dünya ayçiçeği ekim alanlarında bir önceki sezona göre %11, üretiminde ise %18 artış olduğu tahmin edilmektedir.
- Dünya ayçiçeği üretimindeki en büyük artışın (%80) Rusya’da gerçekleştiği tahmin edilmektedir.
- Dünya ayçiçek yağı üretiminin bir önceki sezona oranla %20 artarak 14,7 milyon tona ulaştığı tahmin edilmektedir.
- Dünya ayçiçeği tohumu ihracatının %4, ayçiçek yağı ihracatının ise %39 arttığı tahmin edilmektedir.
- Dünya piyasalarında ayçiçeği tohumu CIF fiyatlarının bir önceki sezona göre %11,9 azaldığı tahmin edilmektedir.
- Dünya ayçiçek yağı tüketiminin %2 oranında arttığı tahmin edilmektedir.
- Türkiye’de ayçiçeği ekim alanlarının %1 arttığı, yağlık ayçiçeği üretiminin ise aynı kaldığı tahmin edilmektedir.
- Türkiye’nin toplam ayçiçek ham yağ arzının %78,5 oranında artarak 1,43 milyon ton olduğu ve bu arzın %29,4’ünün yurtiçi üretimden sağlandığı tahmin edilmektedir.
- Türkiye ayçiçeği tohumu ithalatının %19, ham ayçiçek yağı ithalatının %62, rafine ayçiçek yağı ihracatının ise %64 oranında arttığı tahmin edilmektedir.

Öngörü: 2012/13

- 2012/2013 sezonunda önceki sezona göre dünya ayçiçeği ekim alanlarında %4, üretiminde ise %11 oranında düşüş öngörülmektedir.
- Dünya ayçiçeği tohumu ihracatının %23 oranında azalacağı en büyük düşüşün ise %79 ile Rusya’da gerçekleşeceği öngörülmektedir.
- Dünya ayçiçek yağı ihracatının ise %9 oranında gerileyeceği öngörülmektedir.
- Küresel ayçiçeği tohumu ithalatında ise %22’lik azalış beklenmektedir.
- Dünya ayçiçeği fiyatlarının ekim alanları ve üretimdeki azalışa paralel olarak artacağı öngörülmektedir.
- Dünya ayçiçeği bitiş stoklarının %10,7 oranında azalacağı öngörülmektedir.
- 2012/13 sezonunda Türkiye’nin ayçiçeği ekim alanlarının yaklaşık %21 artarak 670 bin ha, yağlık ayçiçeği üretiminin ise %3 oranında artış göstererek 1,2 milyon ton seviyesine yükseleceği öngörülmektedir.
- 2012/2013 sezonunda Rusya ve Ukrayna’da üretimin düşüşü beklentisi nedeniyle, Türkiye ayçiçeği tohumu ithalatının %23, ham ayçiçek yağı ithalatının ise %8 oranında azalacağı öngörülmektedir.

DÜNYADA DURUM: 2010/2011

Ayçiçeği Üretimi Arttı

Ayçiçeği, yağ, küspe ve biyodizel amaçlı kullanımı ile önemli yağlı tohumlardan birisidir. Dünyada üretilen ayçiçeği tohumunun yaklaşık %90'ı yağ için işlenmekte geri kalan kısmı ise çerezlik olarak tüketilmektedir.

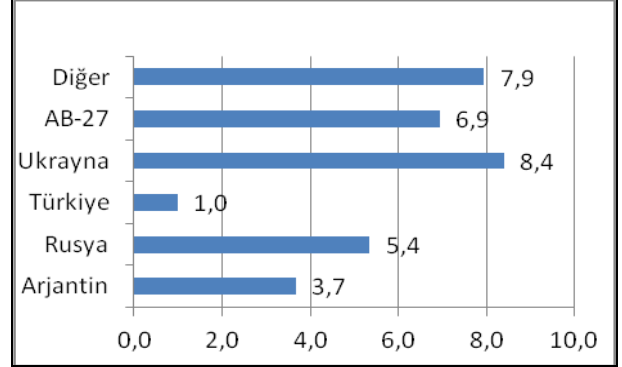
Dünyada 2010/2011 sezonunda toplam 457 milyon ton yağlı tohum üretimi gerçekleştirilmiş ve bu üretimin %7,3'ünü ayçiçeği tohumu oluşturmuştur.

2010/2011 sezonunda dünyada toplam 23,2 milyon ha alanda ayçiçeği ekimi yapılmıştır. Aynı sezonda fiyatlarda yapılan düzenleme ve talepte meydana gelen artış nedeniyle dünya ayçiçeği üretimi bir önceki sezona göre %3,5 artarak 33 milyon tona yükselmiştir.

Ayçiçeği tarımı dünyada en fazla Ukrayna, Rusya, Arjantin ve AB-27'de yapılmaktadır. AB ülkeleri içinde Fransa, Romanya, Portekiz ve İspanya önemli ayçiçeği üreticisi ülkelerdir. Dünya ayçiçeği üretiminin yaklaşık %75'i bu ülkeler tarafından gerçekleştirilmektedir. Nitekim, 2010/2011 sezonunda gerçekleştirilen toplam 33 milyon ton ayçiçeği üretiminin %25'i Ukrayna, %16'sı Rusya, %11'i Arjantin ve %21'i AB-27 tarafından sağlanmıştır. Bu sezonda Arjantin, Ukrayna ve Rusya dünya ayçiçeği üretiminin %52'sini gerçekleştirmişlerdir (Ek Tablo 5).

Ancak 2010/2011 sezonunda Rusya'da yaşanan kuraklık nedeniyle Rusya'nın ayçiçeği üretimi bir önceki sezona göre %16,7 oranında gerilemiştir.

Şekil 1. Dünya Ayçiçeği Üretiminde Önemli Ülkelerin Üretim Miktarları (Milyon ton) (2010)

Kaynak: www.fas.usda.gov

Arjantin'de ayçiçeği hasadı Rusya ve Ukrayna'da arzın azalma periyodu ile aynı zamana denk gelmektedir. Bu nedenle, bu üç ülkenin bir üretim sezonu içerisinde ayçiçeği arzında sürekliliğin sağlanmasında önemli rol aldığı söylenebilmektedir.

2010/2011 sezonunda stoklardaki %9,5 oranındaki azalışa rağmen üretimde (%3,5) ve ithalatta (%5,4) gerçekleşen artışın etkisiyle dünya ayçiçek tohumu arzı bir önceki sezona göre önemli bir değişiklik göstermemiş ve 36,86 milyon ton olarak gerçekleşmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Dünya Ayçiçeği Arzı ve Kullanımı (Milyon ton)

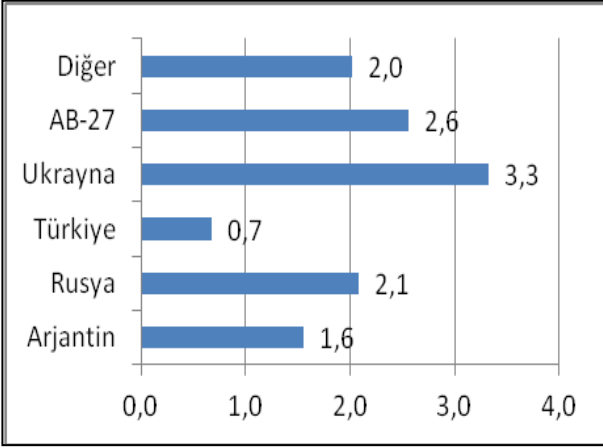
	2010/2011	2011/2012 Tahmin	2012/2013 Öngörü
ARZ			
Başlangıç Stokları (1 Eylül)	2,00	1,80	1,58
Üretim	33,31	39,15	34,82
İthalat	1,56	1,96	1,53
Toplam Arz	36,86	42,90	37,93
KULLANIM			
İşlenen (crush)	29,68	35,70	32,01
İhracat	1,79	1,86	1,44
Diğer Kullanım	3,60	3,76	3,44
Toplam Kullanım	35,07	41,32	36,88
Bitiş Stokları (31 Ağustos)	1,80	1,58	1,05

Kaynak : www.fas.usda.gov (World Market and Trade, September 2012).

Ayçiçek Yağı Arzı Azaldı

Ayçiçek yağı dünyada soya, palm ve kanola yağından sonra kullanılan en önemli bitkisel yağdır. Dünyada 2010/2011 sezonunda toplam 148 milyon ton bitkisel yağ üretimi

gerçekleştirilmiş ve bu üretimin %8,3'ünü ayçiçek yağı üretimi oluşturmuştur (Ek Tablo 2). Dünyada üretilen ayçiçeği tohumunun yaklaşık %90'ı yağ için işlenmektedir ve ortalama yağ verimi %43'tür. Geriye kalan küspesi ise hayvan yemi olarak değerlendirilmektedir.

Şekil 2. Dünya Ayçiçek Yağı Üretiminde Önemli Ülkelerin Üretim Miktarları (milyon ton) (2010)

Kaynak: www.fas.usda.gov

Dünyada ayçiçeği üretiminde lider olan ülkeler ayçiçek yağı üretiminde de lider konumdadır. 2010/2011 sezonunda gerçekleşen 12,2 milyon ton ayçiçek yağı üretiminin %27'si Ukrayna, %21'i AB, %17'si Rusya ve %13'ü Arjantin tarafından gerçekleştirilmiştir (Ek Tablo 6).

2009/2010 sezonunda 17,5 milyon ton olarak gerçekleşen dünya toplam ayçiçek yağı arzı 2010/2011 sezonunda, üretimdeki artışa rağmen stoklardaki %15'lik düşüğe bağlı olarak %1,3 gerileyerek 17,3 milyon ton olarak gerçekleşmiştir (Tablo 2). Ancak, 2010/2011 sezonunda ayçiçeği tohum üretiminin ve dolayısıyla kırma kapasitesinin artmasıyla birlikte ayçiçek yağı üretimi bir önceki sezona göre artmıştır.

Tablo 2. Dünya Ayçiçek Yağı Arzı ve Kullanımı (Milyon ton)

	2010/2011	2011/2012 Tahmin	2012/2013 Öngörü
ARZ			
Başlangıç Stokları (1 Eylül)	1,49	1,26	1,87
Üretim	12,21	14,69	13,10
İthalat	3,61	5,29	5,41
Toplam Arz	17,31	21,24	20,37
KULLANIM			
Tüketim	11,47	12,99	13,23
İhracat	4,58	6,38	5,81
Toplam Kullanım	16,05	19,37	19,04
Bitiş Stokları (31 Ağustos)	1,26	1,87	1,34

Kaynak : www.fas.usda.gov (World Market and Trade, September 2012).

Ayçiçeği Tohumu İhracatı Arttı

Ayçiçeği Tohumu_ ihracatı dünyada oldukça düşük düzeydedir. İhracatın büyük kısmı kırma işleminden sonra yağ ihracatı olarak yapılmaktadır. Nitekim; 2010/2011 sezonunda üretilen ayçiçeğinin %5,4'ü ihraç edilmiştir. 2010/2011 sezonunda dünya ayçiçeği tohumu ihracatı bir önceki sezona göre %14,7 oranında artmıştır ve toplam ihracatın %56'sı Ukrayna ve AB-27 tarafından yapılmıştır. 2010/2011 sezonunda gerçekleştirilen 1,8 milyon ton ayçiçeği ihracatının 555 milyon tonu AB-27, 444 milyon tonu ise Ukrayna tarafından sağlanmıştır (Ek Tablo 5).

Dünya ayçiçeği tohumu ithalatı ise aynı sezonda 1,56 milyon ton olup, ithalatta ilk sırayı Türkiye ve AB-27 almaktadır. 2009/2010 sezonunda 269 bin ton olarak gerçekleşen AB tohum ithalatı artan biyodizel talebine bağlı olarak 2010/2011 sezonunda %41 artarak 379 bin ton olarak gerçekleşmiştir (Ek Tablo 5).

Ayçiçek Yağı: Dünyada 2010/2011 sezonu itibariyle toplam bitkisel yağ ihracatının %7,6'sını, ithalatın ise %6,3'ünü ayçiçek yağı oluşturmaktadır (Ek Tablo 2). İhracatın büyük kısmı kırma işleminden sonra ham yağ olarak gerçekleştirilmektedir.

Ukrayna dünya ayçiçek yağı üretiminde olduğu gibi ihracatında da %58'lik payla ilk sırada yer almaktadır ve 2010/2011 sezonunda toplam 4,6 milyon ton olan ayçiçek yağı ihracatının 2,7 milyon tonu Ukrayna tarafından gerçekleştirilmiştir. Nitekim Ukrayna aynı sezonda ayçiçek yağı üretiminin %80'ini ihraç etmiştir ve Ukrayna ayçiçek yağının dörtte birini Hindistan'a ihraç etmektedir. Dünya ayçiçek yağı ihracatında diğer bir önemli ülke Arjantin olup 2010/2011 sezonu itibariyle dünya ihracatındaki payı %21'dir.

Diğer yandan ayçiçeği tohumu üretiminde önde gelen Rusya, gerek 2010/2011 sezonunda yaşanan kuraklık nedeniyle üretimin düşmesi, gerekse yurt içi tüketimin fazla olması nedeniyle ayçiçek yağı üretiminin %9'unu ihraç etmiştir (Ek Tablo 6).

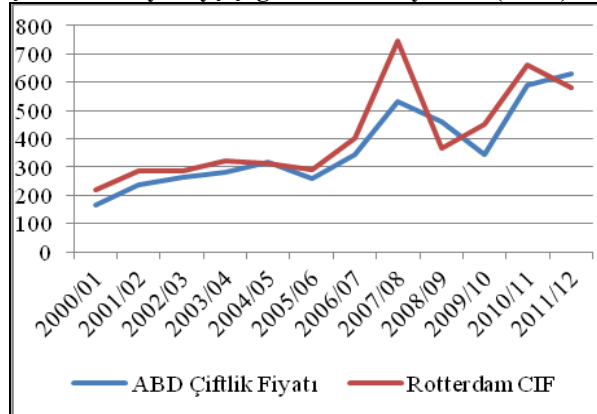
2010/2011 sezonu itibariyle toplam 3,6 milyon ton ayçiçek yağı ithalatı gerçekleşmiştir ve artan biyodizel talebi nedeniyle %21'lik payla AB-27 ithalatta ilk sırada yer almaktadır.

Ayçiçeği ve Ayçiçek Yağı Fiyatları Arttı

Dünya ayçiçeği ve ayçiçek yağı fiyatları, yağlı tohum piyasalarındaki fiyat hareketleri, yerel ve uluslararası piyasalardaki arz talep durumu, ülkelerin dış ticaret politikaları ve petrol fiyatlarından büyük ölçüde etkilenmektedir.

Dünyada biyoyakıt üretiminin artması ile yağlı tohum ve ham yağ fiyatları arz-talep dengesi yanında petrol fiyatları ile doğrudan ilgili hale gelmiştir.

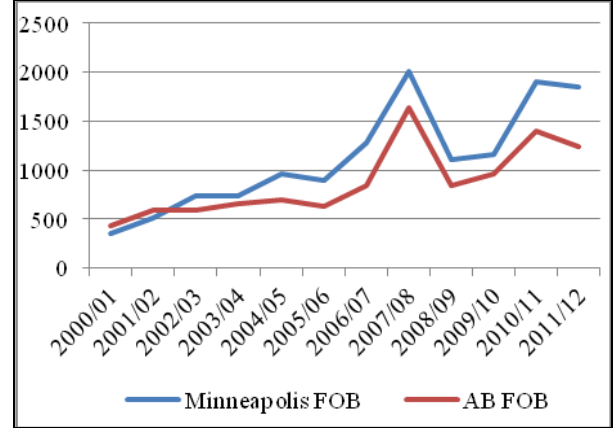
Şekil 3. Dünya Ayçiçeği Tohumu Fiyatları (\$/ton)

Kaynak: www.fas.usda.gov

Şekil 3 ve Şekil 4'ten izleneceği üzere ayçiçeği tohumu ve ayçiçek yağı fiyatları birbirine paralel bir seyir izlemektedir. Petrol fiyatlarının rekor seviyelere ulaştığı 2008 yılında yağlı tohum fiyatları da tarihin zirvesini yapmıştır (Şekil 3). Biyodizel talebi de petrol fiyatlarına bağlı olup petrol fiyatı artınca biyodizele olan talep artmaktadır. Dolayısıyla 2007 yılından itibaren biyodizele talebin artması, dünya ayçiçeği tohum ve yağ fiyatlarında artışa neden olmuştur.

Şekil 4. Dünya Ayçiçek Yağı Fiyatları (\$/ton)

Kaynak: www.fas.usda.gov

2010/2011 sezonunda, ayçiçeği fiyatları Aralık ayı ortalarında artmaya başlayarak Ocak-Şubat ayında ivme kazanmış ve 716 \$/tona yükselmiştir. Eylül ayında Rotterdam ayçiçeği fiyatları 555 \$/tona gerilemiştir. Bu sezonda ortalama ayçiçeği fiyatları 661 \$/ton olarak gerçekleşmiştir. Ayçiçek yağı ortalama fiyatları ise 1.404 \$/ton olup, Ocak ayında sezonun en yüksek fiyatı olan 1,492 \$/tona yükselmiş, Eylül ayında 1,292 \$/tona düşmüştür (Ek Tablo 7).

DÜNYADA TAHMİN: 2011/2012

Ayçiçeği Ekim Alanlarında ve Üretimde Artış Tahmin Ediliyor

Ayçiçeği Tohumu: USDA'nın tahminine göre; 2011/12 sezonunda dünya ayçiçeği tohumu ekim alanlarının bir önceki sezona göre %11 artarak 25,8 milyon ha'a, üretiminin ise %18 oranında artarak 39 milyon tona ulaştığı tahmin edilmektedir (Tablo 1). Bu artış daha çok, Rusya (%80), AB-27(%21) ve Ukrayna (%13)'daki üretim artışından kaynaklanmaktadır. Üretimde meydana gelen bu artışın küresel ayçiçeği kırımını 2 milyon ton artıracak tahmin edilmektedir. En büyük üreticilerden Arjantin'de ise bölgede yaşanan kuraklık nedeniyle üretimin bir önceki yıla göre %9 oranında (0,33 milyon ton) düştüğü tahmin edilmektedir. En büyük üretim artışının beklendiği Rusya'da, 2010/2011 sezonunda yaşanan kuraklığın etkisiyle 5,4 milyon tona gerileyen üretimin 2011/12 sezonunda iyi hava koşulları ve bol yağışlar nedeniyle %80 artışla 9,6 milyon tona ulaştığı tahmin edilmektedir. Rusya'da ayçiçeği tohumu üretimi yağlı tohumlar içerisinde ilk sırada yer aldığından, kırma sanayiinde ayçiçek yağı hakimdir.

Ayçiçek Yağı Üretimde Artış Tahmin Ediliyor

Ayçiçek Yağı; 2011/12 sezonunda dünya ayçiçek yağı üretiminin bir önceki sezona oranla %20 artarak 14,7 milyon tona ulaştığı tahmin edilmektedir (Tablo 2). Rusya'da ayçiçeği üretimi artışına paralel olarak ayçiçek yağı üretiminde de %70'lik artış olduğu tahmin edilmektedir. Ukrayna ve AB-27'nin üretim miktarlarında ise sırayla %20 ve %14 oranında artış olduğu tahmin edilmektedir.

Ayçiçeği Tohumu İhracatında Artış Tahmin Ediliyor

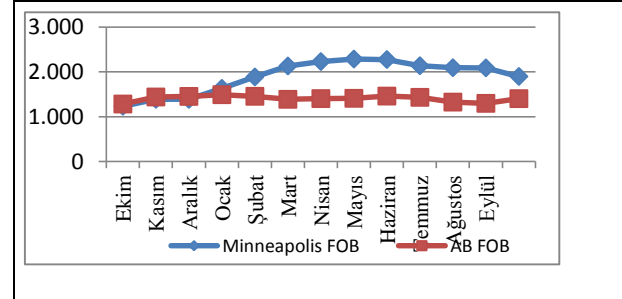
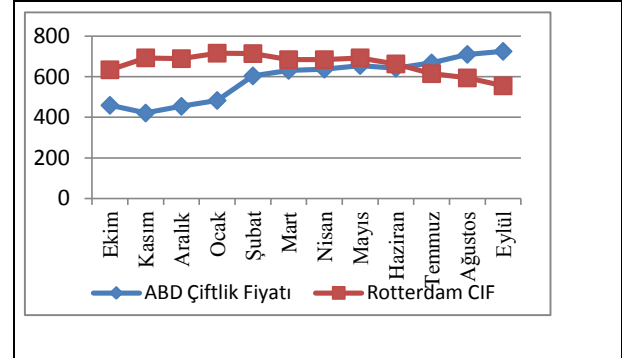
Dünya ayçiçeği tohumu ihracatının bu sezonda %4 oranında artarak 1,86 milyon tona çıktığı tahmin edilmektedir. Bu artışın en önemli kaynağı Rusya'nın üretiminde dolayısı ile ihracatında meydana gelen önemli artıştır. Nitekim bu sezonda Rusya'nın ayçiçeği tohum ihracatının 8 bin tondan 340 bin tona yükseldiği tahmin edilmektedir (Ek Tablo 5).

2011/2012 sezonunda küresel ayçiçek yağı ihracatının %39 artarak 6,4 milyon tona çıktığı tahmin edilmektedir. Dünya ayçiçek yağı ihracatında ilk sırada gelen Ukrayna, 2011/2012 sezonunda ürettiği ayçiçek yağının %78'ini ihraç etmiştir. Ukrayna'nın bu sezon ihracatını

gerçekleştirdiği ayçiçek yağı miktarının önceki sezona oranla %17 artarak 3,1 milyon tona çıktığı tahmin edilmektedir ve ihracatın ¼'ü Hindistan'a yapılmaktadır. Rusya'nın ise ayçiçek yağı ihracatını, bir önceki sezonda yaşanan ani düşüşten sonra 2011/2012 sezonunda önemli ölçüde artırarak 181 bin tondan 1,4 milyon tona yükselttiği tahmin edilmektedir. 2011/12 sezonunda dünya ayçiçeği yağı ithalatının 5,3 milyon ton olması beklenmektedir. Bu sezon Ukrayna'nın ayçiçek yağı ithalatının 2010/11 sezonu ile aynı olması beklenmektedir.

Ayçiçeği Tohumu ve Yağı Fiyatlarında Artış Tahmin Ediliyor

2011/2012 sezonunda yapılan üretim artışı tahminleri doğrultusunda dünya ayçiçeği tohumu ve yağı fiyatlarında düşüş gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Nitekim, 2011/2012 sezonunun ilk 11 aylık döneminde ayçiçek tohumu Rotterdam CIF fiyatları %12, ayçiçek yağı AB FOB fiyatları ise %11 oranında düşmüştür (Ek Tablo 7).

Şekil 5. Dünya Ayçiçek Yağı Fiyatları (\$/ton)Kaynak: www.fas.usda.gov**Şekil 6. Dünya Ayçiçeği Tohumu Fiyatları (\$/ton)**Kaynak: www.fas.usda.gov

Ancak 2011/2012 sezonun son çeyreğinde ABD'de yaşanan kuraklığın etkisiyle, ABD'de önemli miktarda yetiştirilen soya fiyatlarında yaşanacak artışa bağlı olarak, dünya ayçiçeği talebinde artış yaşanabilecek, bu da ABD'de ayçiçeği fiyatlarında artışa yol açabilecektir (Şekil 6).

DÜNYADA ÖNGÖRÜ: 2012/2013

Ayçiçeği Ekim Alanlarında ve Üretimde Azalma Öngörülüyor

2012/13 sezonunda dünya ayçiçeği ekim alanlarında %4 oranında düşüş beklenmektedir. Küresel ayçiçeği üretiminin bu sezonda bir önceki sezona göre %11 azalarak 35 milyon tona gerileyeceği öngörülmektedir (Tablo 1). Ukrayna, Rusya ve Doğu Avrupa'da uzayan yaz sıcaklığı ve kuraklığın ayçiçeği üretimine önemli derecede zarar verdiği belirtilmektedir.

Dünya ayçiçeği üretiminde ilk sırada yer alan Ukrayna'da ortalamanın altında gerçekleşen yağışlar ile birlikte, Haziran ve Temmuz aylarında yaşanan olağandışı sıcaklık nedeniyle üretimin bir önceki sezona göre %11 oranında azalarak 8,5 milyon tona gerileyeceği öngörülmektedir.

En büyük üretim düşüşünün ise, ülkenin çoğu bölgesinde yaşanan kuraklığın olumsuz etkileri ve verimin düşmesi nedeniyle Rusya'da yaşanacağı ve 2012/2013 sezonunda Rusya ayçiçeği üretiminin %30'luk azalışla 6,7 milyon tona gerileyeceği öngörülmektedir.

Dünyada ayçiçek yağı piyasasını yönlendiren Rusya ve Ukrayna'da ayçiçeği tohum üretiminde beklenen düşüğe paralel olarak ayçiçek yağı üretiminin de önceki sezona göre azalması beklenmektedir. Bu bağlamda Ukrayna'da ayçiçek yağı üretiminin %14 azalarak 3,3 milyon tona, Rusya'da ise %28 azalışla 2,6 milyon tona gerileyeceği öngörülmektedir.

2012/2013 sezonunda Rusya ve Ukrayna'da beklenen üretim düşüşlerine karşılık, dünya ayçiçeği üretiminde büyük pay alan Arjantin'de ise

müspet hava koşulları nedeniyle bir önceki sezona göre %20'lik artış beklenmektedir.

Ayçiçeği ve Ayçiçek Yağı İhracatında Azalma Öngörülüyor

2012/13 sezonunda yaşanan olumsuz hava koşullarının ihracat miktarında da azalmaya neden olacağı ve dünya ayçiçeği ihracatının %23'lük düşüşle 1,4 milyon tona gerileyeceği öngörülmektedir. Özellikle %30 üretim düşüşü beklenen Rusya'da ayçiçeği tohumu ihracatının bir önceki sezona göre %79 azalacağı öngörülmektedir. Ukrayna'nın ayçiçeği tohumu ihracatının ise bu sezon %4 civarında bir düşüş ile 2,5 milyon tona gerilemesi beklenmektedir (Ek Tablo 5).

2012/2013 sezonunda dünya ayçiçek yağı ihracatının da %9 oranında gerileyeceği öngörülmektedir. İhracatının artacağı Ukrayna, ürettiği ayçiçek yağının büyük kısmını Türkiye, Mısır, Rusya, İtalya, Gürcistan, İtalya ve İspanya'ya ihraç etmektedir. 2012/2013 sezonunda ayçiçek yağı ihracatının %55'inin Ukrayna tarafından gerçekleştirileceği öngörülmektedir. Ancak, önceki sezona oranla Ukrayna'nın ayçiçek yağı ihracatının %4 oranında azalarak 2,5 milyon tona gerilemesi beklenmektedir (Ek Tablo 6).

Küresel ayçiçeği tohumu ithalatında ise 2012/2013 sezonunda %22'lik azalış öngörülmektedir. Ukrayna'nın bu sezonda ayçiçeği tohumu ve yağı ithal etmeyeceği öngörülmektedir (Ek Tablo5).

Dünya ayçiçeği fiyatlarının ise ekim alanları ve üretimdeki azalışa paralel olarak artacağı öngörülmektedir.

TÜRKİYE'DE DURUM: 2010/2011

Yağlık ayçiçeği. Türkiye'de en fazla üretilen yağlı tohum olması, bitkisel yağ tüketiminde %85 civarındaki payı ve yüksek yağ içeriği (%40) nedeniyle Türkiye'nin en önemli yağlı tohum bitkisidir ve bitkisel yağ açığını azaltabilmek için, öncelikli olarak üretiminin artırılması gereken yağlı tohumlu bitkidir.

1980'li yıllarda başlatılan ikinci ürün projesi kapsamında, Türkiye'deki ayçiçeği üretimi artmış, ancak 1989 yılı sonrasında %30'luk düşüş gerçekleşmiştir. Nitekim, iklim ve toprak özellikleri dikkate alındığında, yağlı tohumlu bitkilerin üretimi bakımından Türkiye'de büyük bir potansiyel mevcut olmasına rağmen yeterli üretim artışı sağlanamamıştır. Türkiye'de ayçiçeği üretiminin yeterli olmamasının nedenleri;

- Üretim maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle dış pazar fiyatlarıyla rekabet edememesi,
- Birim alandaki getirisinin düşük olması, dolayısıyla yetiştirildikleri bölgelerdeki alternatif ürünlerle rekabet edememesi (Ayçiçeği/Buğday paritesinin buğday lehine bozulması)
- Dünya ham yağ fiyatlarının Türkiye'ye göre daha düşük olmasıdır.

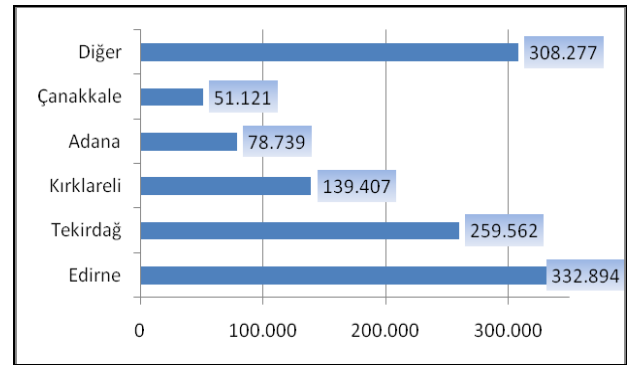
Türkiye'de ayçiçeği üretimi genelde kuru koşullarda yapıldığı için, birim alandan elde edilen verim oldukça düşüktür. Bu nedenle, özellikle Trakya Bölgesi başta olmak üzere, ayçiçeği ile buğdayın dengeli bir şekilde münavebeye sokulması halinde verim ve dolayısıyla üretim artışı sağlanabilecektir. Ayrıca GAP Bölgesi'nde ayçiçeği için büyük bir potansiyel mevcuttur ve sulu koşullarda birinci ve ikinci ürün olarak başarıyla yetişebilmektedir. Dolayısıyla ekim zamanını düzenlemek suretiyle (Mayıs ayının ilk haftasında) önemli verim artışları elde edilebilmektedir.

Ayçiçeği Üretimi Arttı

2011/2012 sezonu ayçiçeği ekimlerinin ülke genelinde yağışlar nedeniyle gecikmesine bağlı olarak 2010/2011 sezonu ürün hasadında da gecikmeler yaşanmıştır. Adana'da Haziran 2011 sonu gibi başlaması gereken hasat gecikmiş ve Ağustos sonunda tamamlanmıştır. En büyük üretim bölgesi olan Trakya'da ise geçici bölgelerde hasat Ekim 2011 ortasına kadar devam etmiştir.

Türkiye'de 2010 yılı itibariyle 1,7 milyon ton olan toplam yağlı tohum üretiminin %57'sini yağlık ayçiçeği oluşturmaktadır ve 2010/2011 sezonunda yağlık ayçiçeği ekim alanları bir önceki sezona göre %6,9 artarak 515 bin ha'ya ulaşmıştır. Hem ayçiçeği ekim alanlarının artışı hem de bol yağışlar nedeniyle üretim miktarı da %21,88 artarak 1,17 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Ortalama verim ise 212 kg/da'dır (Tablo 3). Türkiye'de ayçiçeği, ağırlıklı olarak Trakya Bölgesi'nde üretilmektedir. 2010 yılı itibariyle Türkiye yağlık ayçiçeği üretiminin %28,5'i Edirne olmak üzere toplam %62,6'sı Trakya Bölgesi'nde gerçekleştirilmiştir. Bu sezonda alınan en yüksek verim ise 296 kg/da ile Osmaniye iline aittir (TÜİK).

Şekil 7. 2010 Yılı İtibariyle İllere Göre Yağlık Ayçiçeği Üretim Miktarı (ton)

Kaynak: TÜİK

2010/2011 sezonu itibariyle Türkiye'nin toplam ayçiçeği tohumu ihtiyacı 2,75 milyon ton iken, bu ihtiyacın %39'u yurtiçi tohum üretiminden karşılanmıştır. Bu durum Türkiye'nin aynı sezonda yağlık ayçiçeğinde %60 dışa bağımlı olduğunu göstermektedir. 2010/2011 sezonunda gerçekleşen 1,77 milyon ton'luk tohum kullanımının tamamı kırma sanayinde işlenmek suretiyle gerçekleşmiştir (Tablo 1).

Ayçiçek yağı. Türkiye'de yağ üretiminin büyük bir kısmını (%88) bitkisel yağlar oluşturmaktadır. 1980'li yıllarda tarımsal sanayi sektöründe görülen gelişmelere paralel olarak gerek teknoloji, gerekse üretim miktarı açısından bitkisel yağ sanayinde de önemli gelişmeler yaşanmıştır. 2010/2011 sezonunda yerli tohumların işlenmesiyle toplam 619 bin ton ham yağ üretilmiştir ve üretilen ham yağın %67,8'ini ayçiçek yağı oluşturmaktadır (BYSD).

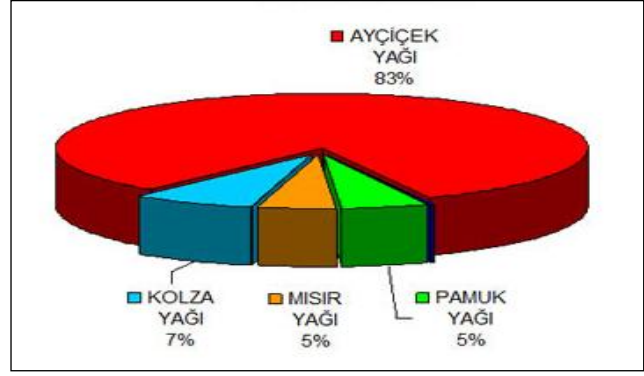
Türkiye'de üretilen yağlık ayçiçeği tohumunun ham yağ içeriği %39 civarındadır. Bu bağlamda 2010/2011 sezonunda üretilen 1,17 milyon ton

yağlık ayçiçeğinden 420 bin ton ham yağ üretimi gerçekleşmiştir (Tablo 4).

Aynı sezonda Türkiye'nin 1,12 milyon ton olan toplam ayçiçek ham yağı arzının sadece %37,5'i yerli üretim ile, geriye kalan kısmı ise tohum ithalatı ve ham yağ ithalatı ile karşılanmıştır. 2010/2011 sezonunda toplam ayçiçeği rafine yağı kullanımının %31,5'i ihracat ve %68,49'u sıvı yağ tüketimi şeklinde gerçekleşmiştir (Tablo 4).

Türkiye yurtiçi bitkisel likit yağ tüketimi 2011 yılı itibariyle 950 bin tondur ve ayçiçek yağı %83 payı ile en fazla tüketilen bitkisel yağdır (Şekil 8).

Şekil 8. 2011 Yılı İtibariyle Türkiye'de Yemelik Likit Yağ Tüketimi (%)

Kaynak: www.bysd.org.tr

Tablo 3. Türkiye Yağlık Ayçiçeği Tohumu Arzı ve Kullanımı

	2009/2010	2010/2011	2011/2012 Tahmin	2012/2013 Öngörü
	(Bin ton)			
Ekim Alanı (000 ha)	515	551	556	670
Verim (kg/da)	186	212	210	187
Yurt İçi Tohum Üretimi	960	1.170	1.170	1.200
ARZ				
Başlangıç Stoğu (1 Eylül)	83	88	108	108
Yurt İçi Tohum Üretimi	960	1.170	1.170	1.200
Üretim Kayıpları (%8)	77	94	94	96
Kullanılan üretim	883	1.076	1.076	1.104
İthal Tohum	742	713	847	650
İthal Ham Yağın Tohum Karşılığı	439	955	1.550	1.429
İthal Küspenin Tohum Karşılığı	831	961	1.421	1.052
Fark	392	6	0	0
Toplam Tohum İhtiyacı / a	2.456	2.751	3.474	3.183
TOPLAM ARZ	1.708	1.878	2.031	1.862
KULLANIM				
Tohum İhracatı	0,83	0,65	2,55	0,64
Kırma	1.619	1.769	1.921	1.829
TOPLAM KULLANIM	1.620	1.770	1.924	1.830
Bitiş Stoğu (31 Ağustos)	88	108	108	32
Stok/Kullanım oranı (%)	5,45	6,08	5,60	1,75

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hazırlanmıştır.

a/ Tohum Eşdeğeri

Not: 1) Ayçiçeği tohumunun ham yağ içeriği; yerli %39, ithal %42

2) Ayçiçeği tohumunun küspe içeriği; yerli %55, ithal %52

3) Ayçiçek ham yağının net (rafine) yağa geçiş yüzdesi %94

4) İthalat ve ihracat rakamları, EK 5'te belirtilen GTİP'ler dahilinde TÜİK verilerinden elde edilmiştir.

5) Tüketim rakamları; Arz toplamından ihracat ve stok toplamı düşülerek elde edilmiştir.

6) Toplam Arz= Başlangıç Stoğu+Kullanılan Üretim+İthal Tohum

7) Toplam Tohum İhtiyacı /a (Yurt içi üretim+ithal tohum+İthal ham yağın tohum karşılığı+ fark)

8) BYSD ile yapılan görüşmeler doğrultusunda revize edilmiştir.

9) 2012/2013 sezonu ile ilgili veriler; Trakyabirlik, USDA ve BYSD'nin değişim öngörülerini dikkate alınarak hesaplanmıştır.

Tablo 4. Türkiye Ayçiçek Yağı Arzı ve Kullanımı

	2009/2010	2010/2011	2011/2012 Tahmin	2012/2013 Öngörü
	(Bin ton)			
Tohum				
Yurtiçi Tohum Üretimi	960	1.170	1.170	1.200
Ürün Kayıpları (%8)	77	94	94	96
Kullanılan üretim	883	1.076	1 076	1.104
İthal Edilen Tohum	742	713	847	650
Ham Yağ				
Yurtiçi tohum üretiminin ham yağ karşılığı	345	420	420	431
İthal tohumun ham yağ karşılığı	312	299	356	273
İthal Ham Yağ	184	401	651	600
Toplam Ham Yağ	841	1.120	1.427	1.304
ARZ				
Rafine Yağ Arzı				
Başlangıç Stoğu (1 Eylül)	94	84	112	143
Üretim (Toplam ham yağın rafine karşılığı)	790	1.053	1.341	1.225
İthalat	0,05	0,12	0,08	0,00
TOPLAM ARZ	884	1.137	1.453	1.368
KULLANIM				
Ham yağ ihracatı	0,22	0,02	0,77	0,00
Rafine yağ ihracatı	122	323	531	630,00
Ham yağ ihracatının rafine karşılığı	0,20	0,01	0,72	0,00
Toplam rafine yağ ihracatı	123	323	532	630
Tüketim (Sıvı Yağ)	678	703	778	608
TOPLAM KULLANIM	800	1.025	1.311	1.238
Bitiş Stoğu (31 Ağustos)	84	112	143	130
Stok/Kullanım oranı (%)	10,51	10,93	10,89	10,53

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hazırlanmıştır.

Not: 1) Ayçiçeği tohumunun ham yağ içeriği; yerli %39, ithal % 42

2) Ayçiçek ham yağının net (rafine) yağa geçiş yüzdesi % 94

3) İthalat ve ihracat rakamları, EK’te belirtilen GTİP’ler dahilinde TÜİK verilerinden elde edilmiştir.

4) Tüketim rakamları; Arz toplamından ihracat ve stok toplamı düşülerek elde edilmiştir.

5) BYSD ile yapılan görüşmeler doğrultusunda revize edilmiştir.

6) 2012/2013 sezonu ile ilgili veriler; Trakyabirlik ve USDA'nın değişim öngörülere dikkate alınarak hesaplanmıştır.

Ticaret

Türkiye’de gerek hızlı nüfus artışı ve gerekse kişi başına artan tüketim sonucu bitkisel yağ tüketiminde sürekli bir artış gözlenmektedir. Tüketimi karşılayacak yeterli üretimin olmaması nedeniyle, bitkisel yağ üretiminde giderek artan önemli miktardaki açık, ithalat yoluyla karşılanmaktadır. İthalat daha çok ham yağ ve yağlı tohum olarak yapılmaktadır ve ithalatın çoğunlukla ham yağ şeklinde yapılması katma değer kaybına neden olmakta ve sanayinin kırma kapasitesinin atıl kalmasına neden olmaktadır. Özellikle 2005-2006 yıllarında Rusya ve Ukrayna gibi ülkelerde yabancı ortaklı yağ işleme

tesislerinin kurulması ile tohumdan çok ham yağ ithalatı yapılmak zorunda kalınması da bu kayıpları arttırmaktadır.

Diğer yandan, artan petrol fiyatları ve cari açık nedeniyle Enerji Piyasası Kurulu tarafından düzenlenen ve 27.09.2011 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren karar gereğince, Türkiye’de üretilen motorine;

- 1 Ocak 2014 tarihi itibarıyla en az % 1,
- 1 Ocak 2015 tarihi itibarıyla en az % 2,
- 1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla en az % 3,

oranında yurt içinde üretilen tarım ürünlerinden elde edilen biyodizel karıştırma zorunluluğu getirilmesi ile birlikte bitkisel yağ talebini karşılamaya yönelik olarak ithalatın ilerleyen yıllarda da artması beklenmektedir. Ancak bu düzenleme ile, yerli tarım ürünlerinden biyoyakıt üretiminin teşvik edilmesiyle yurt içi tohum üretiminin artması da söz konusu olabilecektir.

Ayçiçeği Tohumu İthalatı Azaldı

2010/2011 sezonunda Türkiye yağlık ayçiçeği ithalatı bir önceki sezona göre %3,9 oranında azalarak 713 bin ton olarak gerçekleşirken, ham yağ ithalatı yaklaşık 2 kat artarak 401 tona yükselmiştir (Tablo 4). Dolayısıyla aynı sezonda tohum ve ham yağ ithalatına ödenen miktar bir önceki sezona göre %67,4 artarak 1,02 milyar \$'a ulaşmıştır (Ek Tablo 9). Bu durum artan yağ talebi ile birlikte Türkiye'nin yağlı tohum ve yağ açığının gittikçe büyüdüğünün göstergesidir.

Türkiye'nin yağlık ayçiçeği tohumu ithal ettiği ülkeler başta Ukrayna olmak üzere, Bulgaristan, Moldova ve Romanya'dır. Nitekim, 2011 yılı

itibariyle Türkiye yağlık ayçiçeği tohumu ithalatının %94,4'ünü bu ülkelerden gerçekleştirmiştir (Ek Tablo 12). Türkiye'nin ayçiçeği tohumu ihracatı ise yok denecek kadar azdır (Ek Tablo 14).

Türkiye'nin ham ayçiçek yağı ithal ettiği başlıca ülkeler; Ukrayna, Rusya ve Arjantin'dir. 2011 yılı itibariyle Türkiye ham ayçiçeği yağı ithalatının %71,7'sini Ukrayna, %16,7'sini Rusya ve %10,3'ünü Arjantin olmak üzere toplam %98,7'sini bu 3 ülkeden gerçekleştirmiştir (Ek Tablo 16).

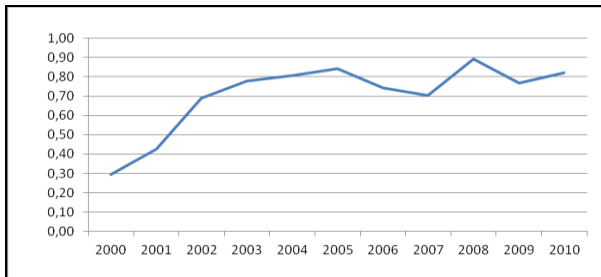
Türkiye ayçiçeği ihracatının büyük bölümünü rafine ayçiçek yağı olarak gerçekleştirmektedir. Tohum ve ham yağ ihracatı ise oldukça düşük düzeydedir (Ek Tablo 10). 2010/2011 sezonunda rafine ayçiçek yağı ihracatı bir önceki sezona göre yaklaşık 2,5 kat artarak 323 bin tona yükselmiştir (Tablo 4). Türkiye rafine ayçiçek yağı ihracatından en büyük payı Irak almaktadır ve 2011 yılı itibariyle rafine ayçiçek yağı ihracatının %82'si bu ülkeye gerçekleştirilmiştir (Ek Tablo 22).

Fiyatlar

Ayçiçeğinde çiftçi eline geçen fiyat arttı

Dünyada biyoyakıt üretiminin artması ile yağlı tohum ve ham yağ fiyatları, arz-talep dengesi yanısıra petrol fiyatları ile de doğrudan ilgili hale gelmiştir. Türkiye'nin net ayçiçeği ithalatçısı olması nedeniyle, Türkiye ayçiçeği fiyatları, dünya fiyatları ve petrol fiyatlarından direkt olarak etkilenmektedir. Petrol fiyatlarının rekor seviyelere ulaştığı 2008 yılında yağlı tohum ve yağ fiyatları da tarihi zirvesini yapmıştır (Şekil 9-10).

Şekil 9. Türkiye'de Yıllar İtibariyle Çiftçi Eline Geçen Yağlık Ayçiçeği Fiyatları (TL/Kg)

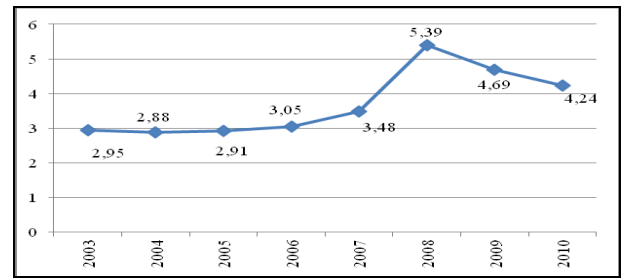

Kaynak: TÜİK

2010/2011 sezonunda Türkiye'de çiftçi eline geçen yağlık ayçiçeği tohumu fiyatları ortalama 1,07 TL/Kg olarak gerçekleşmiştir. Çiftçi eline geçen fiyatlar hasat dönemi başlangıcından itibaren

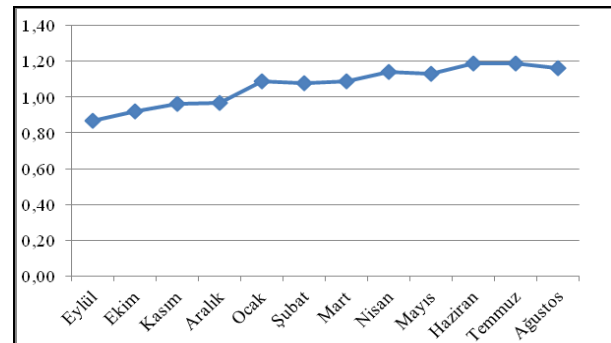
artmaya başlamış ve Haziran Temmuz aylarında en yüksek seviyesine ulaşmıştır (Şekil 11).

Şekil 10. Türkiye'de Yıllar İtibariyle Ayçiçek Yağı Tüketici Fiyatları (TL/Kg)

Kaynak: TÜİK

Şekil 11. Türkiye'de 2010/2011 Sezonunda Çiftçi Eline Geçen Yağlık Ayçiçeği Fiyatları (TL/Kg)

Kaynak: TÜİK

TÜRKİYE'DE TAHMİN: 2011/2012

Ayçiçeği ekim alanlarında artış tahmin ediliyor

Ayçiçeği Tohumu: Adana'da normalde Şubat 201 ortasında başlamsı ve Mart 2011 ortasında bitmesi gereken ekimler zamanında tamamlanamamıştır. En büyük üretim bölgesi olan Trakya'da da yağışlar nedeniyle erkenci bölgelerde ancak Mayıs 2011 başında (normalde Nisan başında) başlayabilen ekimler, bölge genelinde ancak Mayıs 2011 sonuna ve hatta Haziran 2011 başına doğru tamamlanabilmiştir. Ekimlerdeki gecikmeler bağlı olarak hasat ta normalde olması gerekenden geç tamamlanmıştır (Trakyabirlik).

2011/2012 sezonunda yağlık ayçiçeği ekim alanlarının yağışlar nedeniyle Trakya Bölgesi'nde %9,7 oranında azaldığı tahmin edilmektedir. Ancak Adana'da %12,5 ve diğer bölgelerdeki (Karadeniz, Güney Marmara, Ege, İç Anadolu) %21,4'lük artış beklentisi nedeniyle Türkiye genelinde ekim alanlarının bir önceki sezona göre %1 oranında artarak 556 bin ha'a ulaştığı tahmin edilmektedir (Trakyabirlik).

Ayçiçeği üretiminin aynı kaldığı tahmin ediliyor

2011/2012 sezonu Türkiye yağlık ayçiçeği üretiminin; ekim alanlarındaki artışa rağmen, özellikle Trakya'da yaşanan menfi hava şartlarına bağlı olarak önemli bir artış kaydetmediği ve 1,17 milyon ton olarak gerçekleştiği tahmin edilmektedir (Tablo 3). Trakya Bölgesi'nde ekim alanlarındaki azalmaya paralel olarak yağışların olumsuz etkisiyle üretim miktarının da azaldığı tahmin edilmektedir (Trakyabirlik).

Ayçiçeği tohum ihtiyacında artış tahmin ediliyor

2011/2012 sezonunda yağlık ayçiçeği tohum ihtiyacının bir önceki sezona göre %26,3 oranında artarak 3,5 milyon tona yükseldiği ve bu ihtiyacın %30,9'unun yurtiçi tohum üretiminden karşılandığı tahmin edilmektedir. Aynı sezonda, neredeyse tamamı kırma sanayinde işlenmek suretiyle 1,9 milyon ton tohum kullanımı tahmin edilmektedir (Tablo 3).

Ayçiçek yağı: BYSD verilerine göre; 2011/2012 sezonunda yerli yağlı tohumların işlenmesiyle toplam 655 bin ton ham yağ üretilmiştir ve üretilen ham yağın %64'ünün yerli tohumdan üretilen ayçiçek yağından oluştuğu tahmin edilmektedir (Tablo 4).

2011/2012 sezonunda 1,17 milyon ton olması beklenen yağlık ayçiçeğinden 420 bin ton ham yağ üretimi gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Ayçiçeği ham yağ arzında artış tahmin ediliyor

2011/2012 sezonunda Türkiye'nin toplam ayçiçeği ham yağı arzının bir önceki sezona göre %78,5 artarak 1,43 milyon ton olduğu ve toplam ayçiçek ham yağı arzının sadece %29'4'ünün yerli üretim ile, geriye kalan kısmının ise tohum ithalatı ve ham yağ ithalatı ile karşılandığı tahmin edilmektedir. Arzdaki artışın ithal tohum ve ham yağdaki %43,9'luk artıştan kaynaklandığı tahmin edilmektedir. Nitekim yurtiçi tohumdan üretilen ham yağ miktarının bir önceki sezonla aynı kaldığı tahmin edilmektedir (Tablo 4). Türkiye'de toplam ihtiyacı karşılamak için yağlık ayçiçeği üretiminin en az 2,5 milyon ton olması gerekmektedir.

2011/2012 sezonunda toplam 1,3 milyon ton olan ayçiçek rafine yağı kullanımının %40,6'sının ihracat ve %59,4'ünün ise sıvı yağ tüketimi şeklinde gerçekleştiği tahmin edilmektedir (Tablo 4).

Ayçiçeği tohum ithalatında artış tahmin ediliyor

Türkiye'nin ayçiçek yağı açığı yağlık ayçiçeği tohumu ve ham ayçiçek yağı ithalatı ile karşılanmaya çalışılmaktadır. 2010/2011 sezonunda 713 bin ton olan tohum ithalatının 2011/2012 sezonunda yaklaşık %19 oranında artarak 847 bin tona çıktığı tahmin edilmektedir (Tablo 3). Yine bu sezonda Türkiye'nin ithal ettiği ham yağın bir önceki sezona göre %62 oranında artarak 651 bin tona ulaşacağı, rafine yağ ithalatında ise %33 oranında düşüş olacağı tahmin edilmektedir.

Aynı sezonda Türkiye'nin rafine ayçiçek yağı ihracatının önceki sezona göre %64,4 oranında artarak 532 bin tona ulaştığı tahmin edilmektedir. 2012 yılında Türkiye'nin rafine yağ ihracatında %84,9 payla en büyük payı Irak'ın aldığı tahmin edilmektedir.

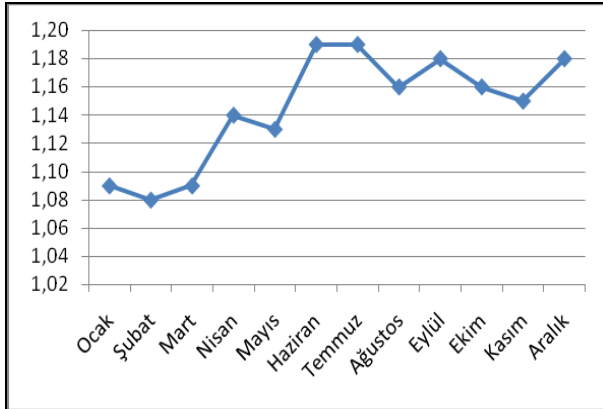
2011/2012 sezonunda, Karadeniz'de rekor ihraç edilebilir yağlık ayçiçeği mevcutları nedeniyle, ithalatların esas itibarıyla yağlık ayçiçeği bazında, dahilde işleme rejimi çerçevesinde ham ayçiçek yağı olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

Türkiye'nin ham ayçiçek yağı ithalatı gerçekleştirdiği en büyük tedarikçi ülke 2011 yılında Ukrayna iken, 2012 yılında Rusya'nın Nitekim 2010/2011 sezonunda kuraklık nedeniyle üretiminde ciddi azalma gerçekleşen Rusya'da, 2011/2012 sezonunda olumlu hava koşulları ve bol yağışlar nedeniyle üretimin %80 oranında arttığı ve buna paralel olarak hem tohum hem de ham yağ ihracatının büyük oranda artacağı tahmin edilmektedir. Bu bağlamda, Rusya'nın 2011/2012 sezonunda dünya ayçiçeği tohumu ve ham yağ ihracatında en büyük tedarikçi ülke konumunda olacağı tahmin edilmektedir.

Ayçiçeği fiyatlarında artış tahmin ediliyor

2011 yılı Türkiye Çiftçi Eline Geçen yağlık ayçiçeği fiyatları dalgalı bir seyir izlemiş ve Ocak ayında 1,09 TL/Kg olan ÇEF fiyatları Mart ayında artış eğilimine geçmiş ve Haziran ayında 1,19 TL/Kg'a yükselmiştir (Şekil 11).

Şekil 12. Türkiye'de 2011 Yılı Çiftçi Eline Geçen Yağlık Ayçiçeği Fiyatları (TL/Kg)

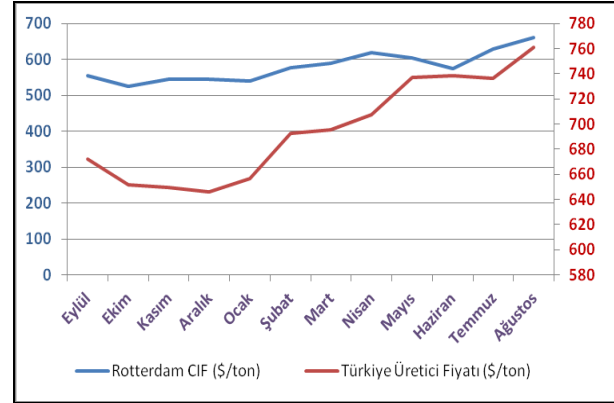
Kaynak: TÜİK

2012 yılı 3. çeyreğinde özellikle ABD ve Karadeniz'de yaşanan kuraklık, petrol fiyatlarının yükselişi ve finans piyasalarındaki müspet gelişmeler nedeniyle, Türkiye'nin hasat zamanına denk gelen dönemde (Haziran-Ağustos), yağlı tohum (dolayısıyla ayçiçeği) dünya fiyatları ve ithal maliyetleri hızla yükselmiştir (Şekil 12).

%71,8 payla ilk sıraya yerleşeceği tahmin edilmektedir.

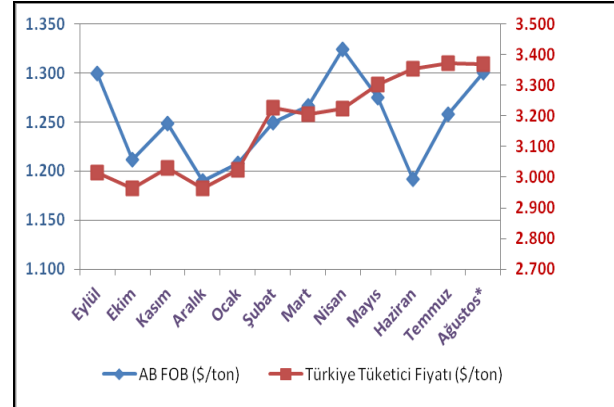
Türkiye'nin ayçiçeğinde net ithalatçı olması nedeniyle yurtiçi ayçiçeği tohumu ve yağ fiyatları dünya fiyatlarındaki değişimlerden direkt olarak etkilenmektedir ve bahsedilen dönemde ithal fiyatlarının artmasıyla Türkiye yurtiçi fiyatları da artış eğilimine geçmiştir.

Şekil 13. 2011/2012 Sezonu Ayçiçeği Tohumu Fiyatları (\$/ton)

Kaynak: USDA, TÜİK

Şekil 14. 2011/2012 Sezonu Ayçiçek Yağı Fiyatları (\$/ton)

Kaynak: USDA, TÜİK

TÜRKİYE'DE ÖNGÖRÜ: 2012/2013

2012 yılı kış aylarında Trakya'da yaşanan kötü hava şartları, donma ve su baskınları nedeniyle üreticiler buğday ekim alanlarını ayçiçeğine kaydırmışlardır ve dolayısıyla ayçiçeği ekim alanları Trakya Bölgesi'nde 315 bin ha'dan 340 bin ha'a yükselmiştir. Bölge'de buğday ekim alanlarının azalmasında olumsuz hava şartlarının yanı sıra münavebe de ekili olmuştur. Trakya'da Mart 2012 sonunda başlayan ekimler, Mayıs 2012 başında tamamlanmıştır. Özellikle Mart 2012 sonunda ekilen bazı alanlarda, soğuk ve yağıştan dolayı Mildiyö vb hastalıklar oluşmuş ve ekimler tekrarlanmak zorunda kalmıştır.

Ekim alanlarındaki artışın, verimdeki düşüşe rağmen Bölge üretimine artış olarak yansıtacağı öngörülmektedir. Diğer yandan Trakya Bölgesi'nde yaşanan çekirge salgınının ise, erken müdahale sayesinde Bölge üretiminde ciddi bir azalmaya neden olmayacağı öngörülmektedir (Trakyabirlik).

Çukurova'da ise ekimler, Mart 2012 ortası gibi başlamış ve Nisan 2012 ortası gibi tamamlanmıştır. Hatay'da Asi Nehri'nin taşması nedeniyle Amik Ovası'nda zarar gören kışlık hububat alanlarına da Ayçiçeği ekilmiştir (Trakyabirlik).

Ayçiçeği ekim alanlarının artacağı öngörülmüyor

2012/13 sezonunda Türkiye yağlık ayçiçeği ekim alanlarında yaklaşık %21 oranında artış öngörülmektedir. 2012/13 sezonu Türkiye yağlık ayçiçeği üretiminde ise, ekim alanlarındaki ciddi artışa rağmen, özellikle Trakya'da ve Çukurova'da yaşanan menfi hava şartlarına bağlı olarak çok fazla artış beklenmemektedir. Ancak özellikle sulanabilir alanlara sahip Konya ve çevresinde ciddi bir üretim artışı öngörülmektedir. 2012/13 sezonunda yağlık ayçiçeği üretiminin 1,2 milyon ton, veriminin ise ortalama 187 kg/da olması beklenmektedir (Tablo 3).

Ayçiçek yağı üretiminin artacağı öngörülmüyor

2011/2012 sezonunda 1,08 milyon ton olacağı tahmin edilen rafine ayçiçek yağı üretiminin 2012/2013 sezonunda 1,10 milyon tona yükseleceği öngörülmektedir.

Ayçiçeği tohumu ithalatının azalacağı öngörülmüyor

2011/2012 sezonunda 847 bin ton olacağı tahmin edilen, Türkiye yağlık ayçiçeği tohumu ithalatının 2012/2013 sezonunda %23 oranında azalarak 650 bin tona düşeceği, tohum ihracatının ise 640 ton olacağı öngörülmektedir (Tablo 3). 2011/2012 sezonunda 651 bin ton olacağı tahmin edilen olan ham ayçiçek yağı ithalatının ise bu sezonda yaklaşık %8 oranında azalarak 600 bin tona düşeceği öngörülmektedir. Bu sezonda Türkiye'nin rafine yağ ihracatının ise bir önceki sezona göre %19 oranında artarak 531 tondan 630 tona çıkması beklenmektedir (Tablo 4).

2012/2013 sezonunda toplam yağ (ham) ihtiyacının % 33'ünün yurtiçi üretimle karşılanacağı, geriye kalan açığın ise yağlık ayçiçeği ve ham ayçiçek yağı ithalatı ile karşılanacağı öngörülmektedir.

Ancak Türkiye'nin en büyük ayçiçeği tohumu ve ham yağ tedarikçisi olan Ukrayna ve Rusya'da 2012/2013 sezonunda uzayan yaz sıcaklığı ve yaşanan kuraklığın etkisiyle gerçekleşmesi beklenen verim düşüşleri nedeniyle üretimin sırasıyla %11 ve %30 oranında azalacağı öngörülmektedir. Bu bağlamda, dünya ayçiçek yağı piyasasını yönlendiren Rusya ve Ukrayna'da öngörülen üretim düşüşleri nedeniyle bu iki ülkede ihrac edilebilir mevcutların çok sınırlı kalacağı, ithalata bağımlı olan Türkiye'nin ise durumdan olumsuz yönde etkilenebileceği öngörülmektedir.

Ayçiçeği fiyatlarının düşeceği öngörülmüyor

Özellikle kuraklık nedeniyle dünya fiyatlarının ve ithal maliyetlerinin yükselişi yurt içinde ve dışında panik havası yatarmış ve üreticilerde üretim düşüşü olacağı beklentisi Eylül ayında fiyatların yükselmesine neden olmuştur. Ancak Eylül ayı ortasından itibaren ABD ve Karadeniz'de kuraklığın ciddi bir üretim azalışına neden olmaması nedeniyle verim beklenenin üzerinde olmuş ve dünya fiyatları düşmeye başlamıştır. Fiyatların Ekim ayında da düşeceği öngörülmektedir.

TÜRKİYE'DE YAĞLIK AYÇİÇEĞİ POLİTİKALARI

Türkiye'de yağlık ayçiçeği uzun yıllardır üretimini teşvik etmek ve bitkisel yağ açığının giderebilmek amacıyla devlet destekleme alımları kapsamına dahil edilmiştir. Tarımda başlatılan yapısal reformlar ve destekleme yöntemlerindeki değişiklikler kapsamında; hem birliklerin dünya fiyatından ürün almasını sağlamak, hem de üreticiye yüksek fiyat vermek amacıyla 1999 yılı ürünü yağlık ayçiçeğinde uygulanmaya başlanan prim sistemi halen devam etmektedir.

Uygulanmış Politikalar

- ✓ 1969-1994: Tarım Satış Kooperatiflerinin devlet adına **destekleme alımları** yoluyla desteklenmiştir.
- ✓ 1994 yılına kadar destekleme fiyatları (**Garanti fiyat sistemi**)
- ✓ 1996-1999 yılları arasında daha önceki yıllarda devlet adına alım yapan Tarım Satış Kooperatiflerine, Devlet Fiyat İstikrar Fonu (**DFİF**) kaynaklı basit faizli kredi desteği
- ✓ 1999-2001 **Dahilde İşleme Rejimi** kapsamında ihracat teşviği

- ✓ 2002-2008 **DGD** destekleri
- ✓ 2003 yılında **Alternatif Ürün Desteği**
- ✓ Girdi Destekleri (Gübre, Mazot (2003))
- ✓ Tarife Kontenjanı uygulamaları ile ithalat izni
- ✓ 1999'dan itibaren prim desteği

Halen Uygulanan Politikalar (2012)

Prim desteği (2012) : 24 Krş/da

Alan Bazlı Destekler (2012):

Mazot : 6,40 TL/da
Gübre : 6,30 TL/da
Toprak Analizi: 2,5 TL/da

Trakyabirlik 2012/2013 iş yılı Ayçiçeği Kesin Alım Fiyatı;

- %40 standart yağ oranlı için 1.500 TL/Ton
- %45 yağ oranlı için 1.613 TL/Ton
- %50 yağ oranlı için ise 1.725TL/Ton olarak belirlenmiştir.

EK TABLOLAR

Ek Tablo 1. Dünyada Başlıca Yağlı Tohumların Arzı ve Dağılımı (Milyon Ton)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013*
ÜRETİM				
Soya Fasulyesi	261,09	264,74	237,09	258,13
Kanola	60,96	60,55	60,93	61,28
Pamuk Çiğidi	38,91	43,56	46,54	43,03
Yerfıstığı	33,72	35,98	35,32	36,35
Ayçiçeği	32,18	33,31	39,15	34,82
Palm Çekirdeği	12,22	12,55	13,1	13,79
Hindistan Cevizi	5,88	6,02	5,54	5,66
TOPLAM ÜRETİM	444,96	456,71	437,67	453,06
İTHALAT				
Soya Fasulyesi	86,84	88,81	90,83	91,78
Kanola	10,73	10,4	12,69	12,46
Yerfıstığı	1,97	2,22	2,18	2,14
Ayçiçeği	1,48	1,56	1,96	1,53
Pamuk Çiğidi	0,57	0,86	0,86	0,96
Hindistan Cevizi	0,10	0,14	0,13	0,13
Palm Çekirdeği	0,04	0,04	0,04	0,04
TOPLAM İTHALAT	101,73	104,03	108,69	109,04
İHRACAT				
Soya Fasulyesi	92,86	92,64	90,07	93,74
Kanola	10,79	10,85	12,75	12,34
Yerfıstığı	2,42	2,84	2,59	2,65
Ayçiçeği	1,56	1,79	1,86	1,44
Pamuk Çiğidi	0,59	0,97	0,91	1,03
Hindistan Cevizi	0,12	0,12	0,11	0,11
Palm Çekirdeği	0,02	0,02	0,02	0,02
TOPLAM İHRACAT	108,36	109,23	108,31	111,33
İŞLENEN				
Soya Fasulyesi	209,20	221,63	225,43	226,91
Kanola	56,67	59,49	60,77	60,22
Pamuk Çiğidi	30,34	32,54	34,52	33,64
Ayçiçeği	29,58	29,68	35,7	32,01
Yerfıstığı	14,80	15,88	16,36	16,12
Palm Çekirdeği	12,30	12,41	12,92	13,68
Hindistan Cevizi	5,81	6,09	5,61	5,66
TOPLAM İŞLENEN	358,70	377,72	391,31	388,24
BİTİŞ STOKLARI				
Soya Fasulyesi	61,15	70,26	53,65	53,1
Kanola	8,82	6,97	4,5	3,35
Yerfıstığı	1,42	1,53	0,99	1,5
Ayçiçeği	2,00	1,8	1,58	1,05
Pamuk Çiğidi	0,66	1,18	1,57	0,97
Palm Çekirdeği	0,15	0,19	0,27	0,27
Hindistan Cevizi	0,31	0,24	0,16	0,16
TOPLAM STOKLAR	74,51	82,17	62,72	60,40

Kaynak: www.fas.usda.gov, Oilseeds: World Markets and Trade, Eylül 2012

* Tahmin

Ek Tablo 2. Dünyada Başlıca Bitkisel Yağların Arzı ve Dağılımı (Milyon Ton)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013*
ÜRETİM				
Palm Yağı	45,87	47,95	49,97	52,27
Soya Yağı	38,82	41,34	42,19	42,32
Kanola Yağı	22,43	23,57	24,04	23,84
Ayçiçek Yağı	12,11	12,21	14,69	13,10
Palm Çekirdeği Yağı	5,50	5,56	5,76	6,09
Yerfıstığı Yağı	4,74	5,10	5,24	5,17
Pamuk Çiğidi Yağı	4,60	4,96	5,26	5,10
Hindistan Cevizi Yağı	3,63	3,83	3,56	3,52
Zeytinyağı	3,05	3,25	3,31	2,94
TOPLAM ÜRETİM	140,75	147,77	154,02	154,35
İTHALAT				
Palm Yağı	35,32	35,88	38,00	39,55
Soya Yağı	8,63	9,25	7,80	7,95
Ayçiçek Yağı	3,71	3,61	5,29	5,41
Kanola Yağı	2,91	3,30	3,81	3,62
Palm Çekirdeği Yağı	2,40	2,42	2,57	2,76
Hindistan Cevizi Yağı	2,29	1,78	1,82	1,82
Zeytinyağı	0,54	0,57	0,59	0,64
Yerfıstığı Yağı	0,19	0,20	0,17	0,19
Pamuk Çiğidi Yağı	0,07	0,05	0,07	0,06
TOPLAM İTHALAT	56,06	57,06	60,12	62,00
İHRACAT				
Palm Yağı	35,75	36,76	38,77	40,33
Soya Yağı	9,14	9,57	8,36	8,39
Ayçiçek Yağı	4,49	4,58	6,38	5,81
Kanola Yağı	2,75	3,45	3,87	3,81
Palm Çekirdeği Yağı	2,62	2,81	2,85	3,12
Hindistan Cevizi Yağı	2,17	1,72	1,78	1,76
Zeytinyağı	0,70	0,78	0,77	0,77
Yerfıstığı Yağı	0,19	0,17	0,16	0,21
Pamuk Çiğidi Yağı	0,11	0,14	0,21	0,14
TOPLAM İHRACAT	57,92	59,98	63,15	64,34
TÜKETİM				
Palm Yağı	44,91	47,14	49,38	51,55
Soya Yağı	38,15	40,72	41,8	43,07
Kanola Yağı	22,51	23,46	23,64	23,99
Ayçiçek Yağı	11,56	11,47	12,99	13,23
Palm Çekirdeği Yağı	5,06	5,26	5,62	5,75
Yerfıstığı Yağı	4,88	5,11	5,26	5,17
Pamuk Çiğidi Yağı	4,60	4,76	5,14	5,10
Hindistan Cevizi Yağı	3,96	3,81	3,78	3,75
Zeytinyağı	2,95	3,00	3,03	3,05
TOPLAM TÜKETİM	138,58	144,73	150,64	154,66
BİTİŞ STOKLARI				
Palm Yağı	5,35	5,28	5,10	5,04
Soya Yağı	3,28	3,57	3,41	2,21
Ayçiçek Yağı	1,49	1,26	1,87	1,34
Kanola Yağı	1,24	1,21	1,55	1,22
Palm Çekirdeği Yağı	0,90	0,82	0,69	0,66
Zeytinyağı	0,59	0,64	0,74	0,51
Hindistan Cevizi Yağı	0,57	0,66	0,48	0,31
Pamuk Çiğidi Yağı	0,16	0,28	0,27	0,18
Yerfıstığı Yağı	0,10	0,12	0,10	0,07
TOPLAM STOK	13,68	13,84	14,21	11,54

Kaynak: www.fas.usda.gov, Oilseeds: World Markets and Trade, Eylül 2012

Ek Tablo 3. Dünyada Başlıca Küspelerin Arzı ve Dağılımı (Milyon Ton)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013*
ÜRETİM				
Hindistan Cevizi	1,92	2,02	1,86	1,88
Pamuk Çiğidi	13,81	14,84	15,74	15,24
Balık	4,32	4,55	4,70	4,73
Palm Çekirdeği	6,53	6,63	6,89	7,27
Yerfıstığı	5,79	6,22	6,41	6,34
Kanola	33,55	35,13	36,02	35,58
Soya Fasulyesi	164,95	174,76	178,45	179,08
Ayçiçeği	12,96	13,04	15,49	14,06
TOPLAM	243,83	257,19	265,56	264,18
İTHALAT				
Hindistan Cevizi	0,80	0,55	0,62	0,68
Pamuk Çiğidi	0,37	0,50	0,37	0,38
Balık	2,63	2,66	2,91	2,98
Palm Çekirdeği	4,30	4,56	4,72	4,86
Yerfıstığı	0,11	0,12	0,06	0,07
Kanola	3,63	4,99	5,12	5,23
Soya Fasulyesi	53,37	56,38	56,98	58,03
Ayçiçeği	3,49	3,88	5,57	4,60
TOPLAM	68,70	73,64	76,35	76,83
İHRACAT				
Hindistan Cevizi	1,07	0,59	0,59	0,58
Pamuk Çiğidi	0,37	0,39	0,40	0,38
Balık	2,27	2,49	2,61	2,65
Palm Çekirdeği	4,95	5,23	5,35	5,50
Yerfıstığı	0,12	0,15	0,11	0,11
Kanola	3,61	5,20	5,47	5,45
Soya Fasulyesi	55,59	58,87	59,12	60,3
Ayçiçeği	4,12	4,58	6,29	4,90
TOPLAM	72,10	77,50	79,94	79,87
TÜKETİM				
Hindistan Cevizi	1,93	1,90	1,88	1,95
Pamuk Çiğidi	13,75	14,95	15,71	15,31
Balık	4,7	4,75	5,00	5,07
Palm Çekirdeği	5,78	6,05	6,29	6,60
Yerfıstığı	5,79	6,20	6,36	6,29
Kanola	33,46	34,88	35,65	35,42
Soya Fasulyesi	160,94	169,98	176,04	178,64
Ayçiçeği	12,33	12,29	14,47	14,34
TOPLAM	238,68	251,00	261,4	263,62
BİTİŞ STOKLARI				
Hindistan Cevizi	0,05	0,13	0,14	0,18
Pamuk Çiğidi	0,16	0,16	0,16	0,09
Balık	0,21	0,18	0,18	0,17
Palm Çekirdeği	0,31	0,22	0,19	0,22
Yerfıstığı	0,06	0,04	0,04	0,04
Kanola	0,35	0,40	0,43	0,37
Soya Fasulyesi	6,65	8,94	9,22	7,38
Ayçiçeği	0,53	0,58	0,88	0,30
TOPLAM	8,32	10,65	11,24	8,75

Kaynak: www.fas.usda.gov, Oilseeds: World Markets and Trade, Eylül 2012

* Tahmin

Ek Tablo 4. AB (27)'de Başlıca Yağlı Tohumların Arz ve Tüketimi (Bin ton)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013*
ÜRETİM				
Kanola Tohumu	21.551	20.753	19.072	18.800
Soya Tohumu	836	1.090	1.288	1.100
Ayçiçeği Tohumu	6.905	6.943	8.280	7.000
Diğer	350	396	551	517
TOPLAM	29.642	29.182	29.191	27.417
İTHALAT				
Palm Yağı	5.438	4.639	5.200	5.400
Kanola Yağı	441	488	580	500
Soya yağı	550	907	500	500
Ayçiçek Yağı	938	768	1.000	1.150
Diğer	1.554	1.350	1.474	1.533
TOPLAM	8.921	8.152	8.754	9.083
ENDÜSTRİYEL TÜKETİM				
Palm Yağı	2.183	2.090	2.210	2.270
Kanola Yağı	7.190	6.972	7.000	6.890
Soya yağı	1.030	1.420	920	1.085
Ayçiçeği Yağı	300	220	250	260
Diğer	444	493	488	480
TOPLAM	11.147	11.195	10.868	10.985
GIDA AMAÇLI TÜKETİM				
Palm Yağı	2.750	2.500	2.550	2.550
Kanola Yağı	2.730	2.680	2.277	2.420
Soya yağı	1.287	1.227	1.160	1.100
Ayçiçeği Yağı	3.150	3.259	3.460	3.400
Diğer	2.952	2.929	2.982	2.987
TOPLAM	12.869	12.595	12.429	12.457

Kaynak: www.fas.usda.gov, Oilseeds: World Markets and Trade, Eylül 2012

* Tahmin

Ek Tablo 5. Dünyada Ayçiçeği Tohumunun Ülkelere Göre Arzı ve Dağılımı (000 ton)

	2010/11	2011/12	2012/2013*
ÜRETİM	33.309	39.145	34.821
Arjantin	3.670	3.340	4.000
Rusya Fed.	5.350	9.627	6.700
Ukrayna	8.400	9.500	8.500
AB-27	6.943	8.380	7.000
Diğer	8.946	8.298	8.621
İTHALAT	1.555	1.961	1.527
Arjantin	9	20	20
Rusya Fed.	43	30	10
Ukrayna	12	15	0
AB-27	379	260	250
Diğer	1.112	1.636	1.247
İHRACAT	1.785	1.863	1.437
Arjantin	74	65	65
Rusya Fed.	8	340	70
Ukrayna	444	260	250
AB-27	555	550	450
Diğer	704	648	602
TÜKETİM	33.282	39.458	35.446
Arjantin	3.737	3.353	3.753
Rusya Fed.	5.555	9.345	6.715
Ukrayna	7.985	9.605	8.305
AB-27	6.836	7.750	7.120
Diğer	9.169	9.405	9.553
BİTİŞ STOKLARI	1.796	1.581	1.046
Arjantin	110	52	254
Rusya Fed.	113	85	10
Ukrayna	474	124	69
AB-27	334	574	254
Diğer	765	746	459

Kaynak: www.fas.usda.gov, Oilseeds: World Markets and Trade, Eylül 2012

* Tahmin

Ek Tablo 6. Dünyada Ayçiçek Yağının Ülkelere Göre Arzı ve Dağılımı (000 ton)

	2010/11	2011/12	2012/2013*
ÜRETİM	12.212	14.690	13.095
Arjantin	1.551	1.367	1.525
Rusya Fed.	2.082	3.552	2.559
Ukrayna	3.327	3.988	3.419
AB-27	2.563	2.918	2.683
Diğer	2.689	2.865	2.909
İTHALAT	3.606	5.286	5.413
Arjantin	0	0	0
Rusya Fed.	149	15	50
Ukrayna	1	1	0
AB-27	768	1.000	1.150
Diğer	2.688	4.270	4.213
İHRACAT	4.582	6.381	5.807
Arjantin	978	980	1.050
Rusya Fed.	181	1.400	640
Ukrayna	2.652	3.100	3.200
AB-27	166	190	140
Diğer	605	711	777
TÜKETİM	11.468	12.989	13.229
Arjantin	454	484	517
Rusya Fed.	2.065	2.100	2.060
Ukrayna	535	540	543
AB-27	3.482	3.713	3.663
Diğer	4.932	6.152	6.446
BİTİŞ STOKLARI	1.260	1.866	1.328
Arjantin	427	330	288
Rusya Fed.	84	151	60
Ukrayna	183	532	208
AB-27	135	150	180
Diğer	431	703	592

Kaynak: www.fas.usda.gov, Oilseeds: World Markets and Trade, Eylül 2012

* Tahmin

Ek Tablo 7. Dünya Ayçiçek Tohumu ve Ayçiçek Yağı Fiyatları (\$/ton)

Üretim Sezonu	Ayçiçeği Tohumu		Ayçiçek Yağı	
	ABD Çiftlik Fiyatı	Rotterdam CIF	Minneapolis FOB	AB FOB
2000/01	167	219	350	428
2001/02	238	287	513	587
2002/03	265	286	731	592
2003/04	282	321	738	663
2004/05	316	313	962	703
2005/06	261	291	896	635
2006/07	343	401	1.279	846
2007/08	532	745	2.010	1.639
2008/09	461	364	1.108	837
2009/10	342	452	1.164	956
2010/11	591	661	1.899	1.404
2011/12	630	582	1.851	1.247
Ekim	653	524	2.039	1.212
Kasım	639	545	2.006	1.248
Aralık	653	545	2.006	1.190
Ocak	633	540	1.957	1.208
Şubat	653	577	1.896	1.249
Mart	628	589	1.808	1.266
Nisan	628	620	1.742	1.324
Mayıs	639	603	1.764	1.275
Haziran	602	575	1.768	1.192
Temmuz	597	629	1.720	1.258
Ağustos*	600	660	1.653	1.300

Kaynak: www.fas.usda.gov, Oilseeds: World Markets and Trade, Eylül 2012

* Tahmin

Ek Tablo 8. Türkiye'nin Ayrıçeği Tohumu, Ham Yağ, Rafine Yağ ve Kúspe İthalatı (Ton)

	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	TOPLAM
2004/2005													
Tohum	31.081	60.004	20.560	21.505	18.187	35.677	70.210	101.049	75.749	36.915	38.861	14.656	524.455
Ham Yağ	1.695	6.021	10.226	5.699	19.507	16.051	8.683	7.247	10.733	35.560	15.444	14.965	151.832
Rafine Yağ	2	6	10	6	20	16	9	7	11	36	15	15	152
Kúspe	10.575	31.032	20.906	31.053	38.270	28.390	26.560	26.896	32.306	17.524	19.486	4.678	287.676
2005/2006													
Tohum	20.146	19.047	42.678	9.819	36.053	26.461	46.908	61.242	69.575	27.956	18.082	15.399	393.367
Ham Yağ	8.165	25.964	24.406	16.587	19.955	16.050	57.039	65.753	52.341	73.258	65.139	24.959	449.616
Rafine Yağ	8	26	24	17	20	16	57	66	52	73	65	25	450
Kúspe	2.145	9.876	16.400	59.333	38.485	27.056	49.920	69.559	51.938	26.319	22.191	12.372	385.594
2006/2007													
Tohum	7.573	28.404	9.602	7.569	21.339	71.991	56.702	82.800	95.468	60.174	13.149	20.497	475.265
Ham Yağ	15.698	4.529	3.755	398.477	10.967	7.734	6.105	11.679	28.067	16.485	32.118	7.590	543.203
Rafine Yağ	16	5	4	398	11	8	6	12	28	16	32	8	543
Kúspe	16.818	11.820	48.520	50.700	51.430	54.998	42.511	26.640	32.977	20.136	31.899	14.109	402.557
2007/2008													
Tohum	3.979	23.736	65.197	55.773	42.139	73.574	55.759	34.047	42.616	70.695	37.178	2.688	507.382
Ham Yağ	2.715	5.912	20.173	13.264	19.609	40.076	33.037	25.234	24.393	64.107	38.982	38.246	325.748
Rafine Yağ	3	6	20	13	20	40	33	25	24	64	39	38	326
Kúspe	8.622	11.592	34.574	44.687	27.411	39.055	17.661	15.568	10.994	10.534	770	929	222.395
2008/2009													
Tohum	1.856	11.152	38.641	26.358	22.158	40.544	35.192	43.795	36.469	67.284	51.509	57.321	432.276
Ham Yağ	10.324	16.595	46.969	54.002	30.814	43.109	46.448	47.166	50.424	44.611	28.566	13.322	432.349
Rafine Yağ	10	17	47	54	31	43	46	47	50	45	29	13	432
Kúspe	495	11.555	29.159	39.638	52.478	42.662	41.036	25.754	31.270	18.574	7.679	11.244	311.545
2009/2010													
Tohum	40.154	33.873	17.948	21.800	1.237	112.415	146.821	102.968	113.050	104.423	42.084	5.216	741.989
Ham Yağ	5.153	5.089	3.835	5.043	17.694	7.939	12.048	21.897	47.158	16.117	20.824	21.641	184.436
Rafine Yağ	24.43	0,02	0,90	1,90	2,25	0,00	2,80	0,92	15,75	0,92	0,00	1,80	52
Kúspe	5.177	6.100	11.889	68.424	53.637	58.359	27.290	51.492	46.967	56.597	26.414	19.671	432.019
2010/2011													
Tohum	2.019	1.863	6.885	9.032	7.006	148.007	152.178	76.312	114.305	135.424	48.730	11.257	713.017
Ham Yağ	14.327	16.318	7.851	20.684	30.372	12.172	35.667	39.840	66.803	59.041	43.920	54.207	401.202
Rafine Yağ	0,02	0,00	0,90	4,63	14,92	30,36	0,00	31,97	0,00	14,80	2,07	24,44	124
Kúspe	0	6.872	47.309	85.280	53.628	53.883	49.946	51.468	48.459	52.030	23.444	27.522	499.842
2011/2012													
Tohum	14.711	47.298	53.145	102.096	137.936	62.631	57.156	70.461	146.788	103.133	40.718	11.321	847.394
Ham Yağ	15.661	22.406	40.928	48.841	77.669	35.321	70.161	60.002	93.212	84.430	57.809	44.644	651.085
Rafine Yağ	16,60	0,00	0,11	3,16	0,00	0,90	23,92	24,93	1,09	2,80	5,70	3,65	83
Kúspe	21.969	44.441	60.338	81.404	81.591	63.087	39.484	72.286	118.890	86.559	49.882	19.090	739.021

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

Not: 2009/2010 sezonundan itibaren tohum verilerine "Ayrıçeği tohumunun unu ve kaba unları" eklenmiştir.

Ek Tablo 9. Türkiye'nin Ayçiçeği Tohumu, Ham Yağ, Rafine Yağ ve Küspe İthalatı (000 \$)

	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	TOPLAM
2004/2005													
Tohum	8.034	15.769	5.767	6.672	5.848	10.868	21.919	32.655	24.553	12.007	12.271	4.699	161.062
Ham Yağ	974	3.556	6.167	3.487	12.818	10.786	5.751	4.826	7.021	24.387	10.630	10.485	100.888
Rafine Yağ	3	35	0	42	36	0	34	30	37	0	29	0	246
Küspe	1.217	4.306	2.668	4.031	5.127	3.806	3.372	3.461	4.358	2.394	2.551	710	38.002
2005/2006													
Tohum	6.582	6.133	12.685	2.781	9.745	7.333	12.908	16.751	19.871	7.952	5.295	4.579	112.615
Ham Yağ	5.663	16.838	15.150	10.262	11.873	9.018	32.022	37.182	30.261	43.992	39.758	15.827	267.844
Rafine Yağ	39	0	72	36	3	70	33	24	34	973	39	92	1.415
Küspe	287	1.187	1.917	6.311	3.971	2.766	5.222	7.454	5.333	2.628	1.897	1.253	40.224
2006/2007													
Tohum	2.227	8.437	2.826	2.005	6.465	22.881	18.358	27.589	32.496	20.185	4.744	6.627	154.840
Ham Yağ	10.094	2.846	2.312	235.184	7.210	5.196	4.077	7.836	19.580	12.273	25.598	6.974	339.182
Rafine Yağ	68	64	36	37	49	70	57	40	41	46	0	0	508
Küspe	1.540	1.316	5.754	6.947	6.752	7.238	5.426	3.782	4.271	3.013	5.950	2.783	54.773
2007/2008													
Tohum	2.224	14.384	43.609	38.053	26.045	56.624	46.560	30.907	38.490	62.240	33.207	2.439	394.781
Ham Yağ	2.867	6.726	23.177	15.976	26.767	58.685	52.827	41.544	41.707	101.513	64.028	59.550	495.367
Rafine Yağ	47	46	97	88	10	56	72	45	4	63	0	93	622
Küspe	1.824	3.107	9.241	12.572	7.648	11.622	5.424	4.749	3.736	3.512	221	326	63.981
2008/2009													
Tohum	804	6.457	22.427	16.345	15.857	23.546	17.564	23.525	14.965	28.258	21.525	26.177	217.451
Ham Yağ	13.214	26.614	75.767	84.503	46.046	71.335	70.778	70.827	83.103	62.973	29.334	13.444	647.937
Rafine Yağ	0	52	7	52	9	3	4	7	0	17	40	3	195
Küspe	130	1.990	4.880	4.135	5.043	4.241	4.112	3.349	5.009	2.952	1.343	1.971	39.155
2009/2010													
Tohum	20.489	17.799	9.423	11.069	625	58.833	77.348	54.143	59.521	55.100	22.196	2.765	389.310
Ham Yağ	5.593	4.713	4.322	5.749	21.805	9.007	14.350	26.565	57.601	18.450	24.926	25.433	218.514
Rafine Yağ	51,26	0,18	3,22	6,90	5,13	0,00	7,42	3,37	29,79	3,04	0,00	5,63	116
Küspe	742	975	2.353	14.425	12.746	13.060	6.598	11.941	11.549	13.420	6.149	4.027	97.984
2010/2011													
Tohum	1.041	955	3.498	4.472	4.513	99.583	103.496	51.644	76.318	92.457	33.566	7.568	479.112
Ham Yağ	17.307	20.373	9.832	25.817	39.591	16.781	48.879	55.155	90.067	79.716	60.565	74.573	538.655
Rafine Yağ	0,24	0,00	3,02	13,64	48,05	71,33	0,00	95,05	0,00	50,58	6,55	90,59	379
Küspe	0	1.747	12.799	24.071	15.070	14.730	13.754	14.016	12.310	13.079	5.868	6.859	134.305
2011/2012													
Tohum	8.566	25.680	28.483	54.497	73.741	33.633	31.271	39.529	86.331	62.456	24.612	5.706	474.506
Ham Yağ	21.458	29.151	51.791	61.337	97.489	44.221	90.091	80.970	126.227	113.767	77.779	60.395	854.675
Rafine Yağ	55,02	0,00	0,25	11,67	0,00	2,95	71,74	73,18	4,76	9,77	18,04	10,68	258
Küspe	5.404	10.115	13.705	16.945	16.696	12.990	7.776	14.754	24.739	21.512	12.299	5.029	161.963

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

Not: 2009/2010 sezonundan itibaren tohum verilerine "Ayçiçeği tohumunun unu ve kaba unları" eklenmiştir.

Ek Tablo 10. Türkiye'nin Ayçiçeği Tohumu, Ham Yağ, Rafine Yağ ve Küspe İhracatı (Ton)

	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	TOPLAM
2004/2005													
Tohum	44	35	12	19	48	6	42	20	56	33	1	54	371
Ham Yağ	1	7	1	421	1	0	3	5	6	5	6	0	456
Rafine Yağ	3.208	4.398	2.837	4.824	3.138	3.941	5.259	3.316	3.549	4.059	4.507	4.497	47.533
Küspe	199	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20	219
2005/2006													
Tohum	120	21	30	30	3	14	67	36	14	35	71	5	446
Ham Yağ	21	4	2	0	202	0	4	0	0	0	0	0	233
Rafine Yağ	6.382	6.865	6.379	11.483	13.932	25.446	37.812	34.456	42.160	27.403	22.164	7.782	242.265
Küspe	10	1.031	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.041
2006/2007													
Tohum	94	13	53	36	57	62	97	114	59	40	13	52	690
Ham Yağ	0	0	0	206	0	0	0	0	1	2	0	947	1156
Rafine Yağ	5.278	5.081	7.066	4.537	4.904	9.562	12.565	6.752	8.444	3.082	4.540	8.696	80.509
Küspe	37	288	302	0	0	0	0	0	0	0	0	0	627
2007/2008													
Tohum	24	6	5	6	11	9	7	7	17	16	1	0	109
Ham Yağ	0	0	1	0	0	72	2	0	3	0	0	0	78
Rafine Yağ	8.592	7.323	10.281	8.172	14.088	13.910	12.136	13.792	5.667	7.391	12.681	19.797	133.829
Küspe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2008/2009													
Tohum	2	9	253	128	1	3	9	13	28	23	1	1	470
Ham Yağ	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	28	0	31
Rafine Yağ	25.959	32.509	49.596	36.527	35.959	36.283	29.512	31.488	24.049	17.258	13.009	14.350	346.501
Küspe	0	24	24	0	0	1.098	4.720	0	0	0	0	0	5.866
2009/2010													
Tohum	16,9	22,8	153,0	53,8	82,1	7,3	16,6	88,9	73,0	72,8	146,8	100,1	834
Ham Yağ	1,0	75,9	75,0	50,0	13,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,5	0,0	0,5	217
Rafine Yağ	12.349	11.761	7.726	8.200	7.798	8.572	8.864	8.590	7.897	8.293	12.084	20.303	122.438
Küspe	1.700	170	0	0	0	0	0	0	0	0	2.892	0	4.762
2010/2011													
Tohum	103,5	106,9	7,5	9,9	104,4	60,0	26,4	144,7	9,3	38,7	28,4	15,0	655
Ham Yağ	0,0	0,9	0,1	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	13,4	0,0	15
Rafine Yağ	14.826	13.152	10.740	22.125	14.990	18.177	32.271	30.007	45.797	46.509	35.138	38.826	322.556
Küspe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5
2011/2012													
Tohum	7,1	168,4	198,8	172,4	220,5	280,9	436,4	301,9	314,5	163,9	167,5	114,4	2.547
Ham Yağ	9,6	100,0	310,4	13,2	22,0	222,7	89,1	0,5	0,1	0,0	0,6	0,6	769
Rafine Yağ	34.664	34.276	31.459	44.828	41.538	49.398	44.039	51.560	54.608	46.891	47.574	49.811	530.645
Küspe	0	50	315	0	0	0	1.716	0	0	0	0	0	2.082

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

Not: 2009/2010 sezonundan itibaren tohum verilerine "Ayçiçeği tohumunun unu ve kaba unları" eklenmiştir.

Ek Tablo 11. Türkiye'nin Ayçiçeği Tohumu, Ham Yağ, Rafine Yağ ve Küspe İhracatı (000 \$)

	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	TOPLAM
2004/2005													
Tohum	40	47	21	21	60	10	61	22	47	32	5	60	426
Ham Yağ	1	5	4	537	1	0	4	9	10	8	9	1	590
Rafine Yağ	2.767	3.886	2.669	4.663	2.962	3.861	5.159	3.257	3.383	3.849	4.265	4.354	45.075
Küspe	27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	29
2005/2006													
Tohum	121	21	28	30	5	28	94	89	30	42	19	11	520
Ham Yağ	23	4	5	0	171	1	1	0	0	0	0	0	205
Rafine Yağ	6.200	6.725	5.801	10.535	12.246	22.217	32.716	30.506	37.137	24.497	20.052	7.204	215.835
Küspe	1	84	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	86
2006/2007													
Tohum	89	31	80	86	139	149	249	284	135	64	32	102	1.438
Ham Yağ	0	2	0	175	0	0	0	0	2	3	0	730	912
Rafine Yağ	4.710	4.741	6.127	4.238	4.700	8.950	11.772	6.512	8.144	3.284	4.918	10.349	78.446
Küspe	4	37	37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	79
2007/2008													
Tohum	57	15	9	11	31	17	16	14	43	31	2	0	248
Ham Yağ	0	1	2	0	0	148	5	0	8	0	0	0	164
Rafine Yağ	11.092	10.451	16.902	14.135	25.180	26.014	24.465	28.241	11.744	16.174	25.980	38.869	249.249
Küspe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2008/2009													
Tohum	3	15	137	104	4	6	27	31	28	47	4	4	409
Ham Yağ	1	7	0	0	0	3	0	0	0	0	29	0	40
Rafine Yağ	47.684	52.358	72.253	49.448	44.061	43.900	32.998	33.123	27.256	19.478	15.104	15.899	453.563
Küspe	0	3	3	0	0	144	600	0	0	0	0	0	750
2009/2010													
Tohum	37	30	156	80	127	18	34	96	56	43	116	66	858
Ham Yağ	2,8	66,6	65,3	45,0	26,8	0,0	0,0	0,0	1,5	1,0	0,0	1,3	210
Rafine Yağ	13792	12946	9079	9851	9150	10065	10572	10441	9420	10228	14902	26026	146.473
Küspe	150	150	0	0	0	0	0	0	0	0	457	0	756
2010/2011													
Tohum	72	80	14	15	57	47	23	145	26	37	56	25	597
Ham Yağ	0,0	1,9	0,4	0,0	0,0	0,0	2,9	0,0	0,0	0,0	25,4	0,0	31
Rafine Yağ	19991	19212	16783	37575	26074	32581	57978	53572	82014	82833	62610	69510	560.733
Küspe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
2011/2012													
Tohum	9	113	194	150	306	356	541	448	457	231	282	164	3.249
Ham Yağ	18,4	110,0	349,1	26,8	41,3	271,1	109,5	2,5	0,3	0,0	1,4	3,1	933
Rafine Yağ	60468	54233	48841	69290	63193	76574	68032	80911	86278	75279	76259	80378	839.736
Küspe	0	12	65	0	0	0	321	0	0	0	0	0	398

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

Not: 2009/2010 sezonundan itibaren tohum verilerine "Ayçiçeği tohumunun unu ve kaba unları" eklenmiştir.

Ek Tablo 12. Ülkelere Göre Türkiye'nin Ayçiçeği Tohumu İthalatı (ton)

Ülke Adı	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
A.B.D.	8	7	0	0	3.290	0	0
Arjantin	47	0	0	0	19	0	0
Bulgaristan	158.114	238.937	225.298	216.669	250.918	259.964	121.324
Çin	0	0	0	0	17	0	0
Güney Afrika	0	0	18.095	0	0	0	0
Gürcistan	0	0	0	0	5.590	0	0
Hırvatistan	0	0	708	0	0	0	0
İspanya	0	0	0	4.550	0	0	0
Macaristan	0	1.920	19.835	348	20.462	0	0
Moldova	32.716	48.606	27.516	57.161	53.128	197.840	78.853
Romanya	96.405	222.598	122.330	50.285	75.026	136.847	42.988
Rusya Federasyonu	59.916	0	3.960	3.992	0	45.933	236.387
Ukrayna	7.618	58.735	18.962	120.494	239.563	265.182	150.591
Yunanistan	0	0	0	0	0	4.704	0
TOPLAM	354.825	570.803	436.703	453.500	648.013	910.470	630.143

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

*2012 yılı ilk 8 ay toplamıdır.

Not: 2010 yılından itibaren tohum verilerine "Ayçiçeği tohumunun unu ve kaba unları" eklenmiştir.

Ek Tablo 13. Ülkelere Göre Türkiye'nin Ayçiçeği Tohumu İthalatı (000 \$)

Ülke Adı	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
A.B.D.	16	15	0	0	1.727	0	0
Arjantin	14	0	0	0	15	0	0
Bulgaristan	44.304	91.698	183.702	105.862	131.461	172.082	68.108
Çin	0	0	0	0	17	0	0
Güney Afrika	0	0	14.909	0	0	0	0
Gürcistan	0	0	0	0	2.800	0	0
Hırvatistan	0	0	647	0	0	0	0
İspanya	0	0	0	1.361	0	0	0
Macaristan	0	1.329	16.229	133	10.780	0	0
Moldova	9.363	15.876	17.942	29.204	27.835	125.709	44.181
Romanya	28.629	93.709	93.525	23.814	39.528	87.131	24.101
Rusya Federasyonu	15.468	0	2.970	2.994	0	24.327	133.716
Ukrayna	2.135	34.986	12.621	59.179	126.334	174.029	87.174
Yunanistan	0	0	0	0	0	3.092	0
TOPLAM	99.930	237.613	342.545	222.548	340.497	586.371	357.280

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

*2012 yılı ilk 8 ay toplamıdır.

Not: 2010 yılından itibaren tohum verilerine "Ayçiçeği tohumunun unu ve kaba unları" eklenmiştir.

Ek Tablo 14. Ülkelere Göre Türkiye'nin Ayçiçek Tohumu İhracatı (ton)

Ülke Adı	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Almanya	53	47	57	46	72	61	50
Avustralya	1	0	2	0	0	0	0
Azerbeycan	0	38	31	76	62	118	28
B.A.E.	2	1	10	2	2	3	5
Bulgaristan	0	0	0	0	8	0	0
Fransa	0	1	0	0	0	0	0
Gürcistan	0	0	0	2	0	0	0
Hollanda	0	0	241	1	0	0	0
Irak	246	426	110	11	30	517	1.387
İran	0	10	0	18	0	0	0
İsveç	0	0	1	0	0	0	0
İsviçre	1	0	1	0	0	0	0
K.K.Türk.Cum.	23	10	0	1	2	17	11
Katar	0	0	0	0	1	0	1
Kosova	0	1	0	0	0	0	0
Kuveyt	0	0	0	0	1	0	1
Libya	0	0	0	0	0	0	22
Lübnan	0	1	0	1	1	1	1
Makedonya	44	0	5	0	0	0	0
Mersin Ser. Böl.	3	0	0	69	27	7	23
Mısır	0	0	0	0	0	46	130
Moldova	5	0	0	0	0	2	0
Norveç	1	0	0	0	0	0	0
Polonya	62	0	0	0	0	0	0
Rusya Fed.	0	0	0	0	40	0	0
Suriye	0	0	0	97	569	200	125
Suudi Arabistan	0	0	0	0	1	0	1
Türkmenistan	0	0	0	0	0	3	214
TOPLAM	441	534	459	325	815	974	2.000

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

*2012 yılı ilk 8 ay toplamıdır.

Not: 2010 yılından itibaren tohum verilerine "Ayçiçeği tohumunun unu ve kaba unları" eklenmiştir.

Ek Tablo 15. Ülkelere Göre Türkiye'nin Ayçiçek Tohumu İhracatı (000 \$)

Ülke Adı	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Almanya	85	87	109	99	124	112	92
Avustralya	1	0	8	0	0	0	0
Avusturya	0	1	0	0	0	0	0
Azerbeycan	0	44	70	143	89	124	53
B.A.E.	5	1	30	6	4	7	11
Bulgaristan	0	0	0	0	8	0	0
Fransa	0	2	0	0	0	0	0
Gürcistan	0	0	0	5	0	0	0
Hollanda	0	0	113	10	0	0	0
Irak	394	1.060	65	47	59	453	1.840
İran	0	19	0	9	0	0	0
İsveç	0	0	2	0	0	0	0
İsviçre	4	0	2	0	0	0	0
K.K.Türk.Cum.	16	26	1	4	4	35	16
Katar	0	0	0	0	2	1	1
Kosova	0	2	0	0	0	1	0
Kuveyt	1	1	1	1	1	0	2
Libya	0	0	0	0	0	0	65
Lübnan	0	1	1	1	1	1	1
Makedonya	12	0	12	0	0	0	0
Mersin Ser. Böl.	7	0	0	78	48	12	32
Mısır	0	0	0	0	0	30	95
Moldova	10	0	0	0	0	3	0
Norveç	3	0	0	0	0	0	0
Polonya	67	0	0	0	0	0	0
Rusya Fed.	0	0	0	0	52	0	0
Suriye	0	0	0	48	337	95	152
Suudi Arabistan	0	0	0	1	2	1	3
Türkmenistan	0	0	0	0	0	5	416
TOPLAM	605	1.245	414	453	736	881	2.779

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

*2012 yılı ilk 8 ay toplamıdır.

Not: 2010 yılından itibaren tohum verilerine "Ayçiçeği tohumunun unu ve kaba unları" eklenmiştir.

Ek Tablo 16. Ülkelere Göre Türkiye'nin Ayçiçek Ham Yağı İthalatı (ton)

Ülke Adı	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
A.B.D.	0	1	0	0	0	0	0
Almanya	7	0	0	0	2	0	0
Arjantin	116.276	48.162	107.477	15.555	6.866	48.580	5.803
Beyaz Rusya	0	0	0	0	2.977	0	0
Bolivya	0	2.159	0	0	0	0	0
Brezilya	0	0	0	0	120	0	0
Bulgaristan	6.942	4.426	2.347	0	22	24	0
Fransa	0	1.939	0	0	0	0	0
Hollanda	0	1	0	0	0	0	0
Mısır	0	0	0	85	0	0	0
Moldova	0	5.840	1.888	0	2.906	3.081	0
Paraguay	6.930	0	4.612	0	0	0	0
Romanya	16.891	10.741	97	5.153	0	2.986	0
Rusya Fed.	91.902	34.415	73.024	124.624	79.135	78.329	375.622
Ukrayna	159.529	55.123	222.130	178.161	132.469	336.858	141.823
TOPLAM	398.477	162.807	411.575	323.578	224.496	469.859	523.248

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

*2012 yılı ilk 8 ay toplamıdır.

Ek Tablo 17. Ülkelere Göre Türkiye'nin Ayçiçek Ham Yağı İthalatı (000 \$)

Ülke Adı	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
A.B.D.	0	1	0	0	0	0	0
Almanya	4	0	0	0	1	0	0
Arjantin	68.531	40.052	170.255	20.830	8.725	66.488	7.834
Beyaz Rusya	0	0	0	0	3.750	0	0
Bolivya	0	1.490	0	0	0	0	0
Brezilya	0	0	0	0	150	0	0
Bulgaristan	4.396	3.723	4.171	0	27	34	0
Fransa	0	2.054	0	0	0	0	0
Hollanda	0	2	0	0	0	0	0
Mısır	0	0	0	59	0	0	0
Moldova	0	4.246	3.134	0	3.682	4.266	0
Paraguay	4.042	0	6.415	0	0	0	0
Romanya	10.710	9.066	161	6.695	0	3.742	0
Rusya Fed.	53.270	26.692	117.705	185.044	91.143	101.004	496.806
Ukrayna	94.230	50.164	344.876	255.590	163.987	453.530	186.297
TOPLAM	235.184	137.492	646.718	468.217	271.465	629.064	690.937

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

*2012 yılı ilk 8 ay toplamıdır.

Ek Tablo 18. Ülkelere Göre Türkiye'nin Ayçiçek Ham Yağ İhracatı (ton)

Ülke Adı	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Afganistan	0	0	0	0	4	0	0
Almanya	0	0	0	0	0	1	0
Arnavutluk	0	0	0	0	9	0	0
Avustralya	0	0	0	2	0	0	0
Azerbeycan	0	0	0	1	0	2	1
Burundi	0	0	0	0	0	1	0
Cibuti	0	0	0	0	1	0	0
Filistin	0	0	72	0	0	0	0
Güney Kore	0	0	0	0	0	0	85
Gürcistan	0	0	0	0	0	0	5
Hollanda	0	0	0	0	0	0	0
Irak	202	947	1	2	1	400	0
İsrail	0	0	0	0	0	0	213
K.K. Türk.Cum.	4	0	0	225	0	4	0
Mersin Ser.Böl	0	0	0	0	0	39	31
Moritanya	0	1	0	0	0	0	0
Romanya	0	0	0	0	1	0	0
Rusya Fed.	0	3	5	0	0	0	0
Tacikistan	0	0	2	0	0	0	0
TOPLAM	206	951	80	231	16	447	335

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

*2012 yılı ilk 8 ay toplamıdır.

Ek Tablo 19. Ülkelere Göre Türkiye'nin Ayçiçek Ham Yağ İhracatı (000 \$)

Ülke Adı	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Afganistan	0	0	0	0	8	0	0
Almanya	0	0	0	0	0	4	0
Arnavutluk	0	0	0	0	18	0	0
Avustralya	0	0	0	3	0	0	0
Azerbeycan	0	0	1	2	0	3	3
Burundi	0	0	0	0	0	3	0
Cibuti	0	0	0	0	2	0	0
Filistin	0	0	148	0	0	0	0
Güney Kore	0	0	0	0	0	0	101
Gürcistan	0	0	0	0	0	0	12
Hollanda	0	0	0	0	0	0	0
Irak	171	731	1	6	2	442	0
İsrail	0	0	0	0	0	0	252
K.K. Türk.Cum.	2	0	0	199	0	7	0
Kazakistan	2	0	0	0	1	0	0
Mersin Ser. Böl.	0	0	0	0	0	73	59
Moritanya	0	2	0	0	0	0	0
Romanya	0	0	0	1	1	0	0
Rusya	0	0	0	0	0	0	0
Federasyonu	0	4	14	0	0	0	0
Tacikistan	0	0	5	0	0	0	0
TOPLAM	175	737	170	211	32	532	427

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

*2012 yılı ilk 8 ay toplamıdır.

Ek Tablo 20. Ülkelere Göre Türkiye'nin Ayçiçek Rafine Yağı İthalatı (ton)

Ülke Adı	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Almanya	10	7	10	14	8	7	15
B.A.E.	0	0	0	0	0	20	0
Belçika	22	21	0	0	0	0	0
Bosna Hersek	0	1	1	2	0	0	0
Fransa	252	259	125	42	22	24	10
Güney Kore	0	0	48	0	0	0	0
Hollanda	0	4	0	0	0	10	0
Irak	1031	0	32	6	0	0	4
İsrail	0	18	0	0	0	0	0
İsveç	0	0	0	0	0	75	33
İsviçre	0	0	0	0	0	3	0
Mersin S.Böl.	0	23	0	3	0	0	0
Slovakya	0	0	1	1	0	0	0
TOPLAM	1315	332	217	67	30	138	62

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

*2012 yılı ilk 8 ay toplamıdır.

Ek Tablo 21. Ülkelere Göre Türkiye'nin Ayçiçek Rafine Yağı İthalatı (000 \$)

Ülke Adı	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Almanya	18	12	28	31	25	25	52
B.A.E.	0	0	0	0	0	36	0
Belçika	27	27	0	0	0	0	0
Bosna Hersek	0	2	8	10	0	0	0
Fransa	384	474	277	88	47	66	28
Güney Kore	0	0	61	0	0	0	0
Hollanda	0	9	0	0	0	40	0
Irak	1043	0	77	9	0	0	6
İsrail	0	17	0	0	0	0	0
İsveç	0	0	0	0	0	251	105
İsviçre	0	0	0	0	0	11	0
Mersin S. Böl.	0	39	0	4	0	0	0
Slovakya	0	0	4	4	0	0	0
TOPLAM	1473	581	455	145	71	429	191

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

*2012 yılı ilk 8 ay toplamıdır.

Ek Tablo 22. Ülkelere Göre Ayçiçek Rafine Yağı İhracat Miktarı (ton)

Ülke Adı	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Irak	182.672	53.594	150.656	142.431	76.709	334.297	327.454
Suriye	29.349	12.910	58.120	34.839	17.714	19.639	6.876
Lübnan	1.316	873	2.095	3.520	3.279	8.092	9.597
İsrail	5.813	5.271	4.117	7.884	5.685	7.093	5.167
K.K.Türk.Cum.	3.377	3.813	4.532	4.401	4.171	4.585	3.008
Çin	0	0	0	8.745	3.872	3.341	19
Pakistan	0	0	156	6.069	1.370	3.296	2.661
Libya	0	1.692	436	150	317	3.007	398
Etiyopya	0	115	29	63	1.006	2.386	628
Ürdün	103	698	1.737	1.644	715	2.285	923
Tayland	0	0	4.651	3.904	2.851	1.872	2.132
Güney Kore	1.452	2.097	1.625	2.861	2.573	1.173	653
Afganistan	16	39	55	954	486	957	847
Yemen	1.948	1.485	3.553	4.785	4.906	939	7.260
B.A.E.	487	330	906	2.831	1.907	895	1.251
Fildişi Kıyısı	0	0	0	64	32	827	855
Japonya	697	696	823	1.072	727	776	969
Mısır	0	0	173	195	604	723	625
Filistin	45	59	0	1.277	2.496	664	703
Almanya	248	283	170	1.470	630	636	626
Tanzanya	169	79	232	126	163	568	359
Suudi Arabistan	503	209	27	1.163	861	557	972
Norveç	383	433	474	404	339	486	240
Mersin S. Bölge	566	947	254	186	0	473	26
Azerbeycan	114	144	373	119	450	438	427
Singapur	0	5	61	208	719	425	1.040
Bahreyn	82	41	85	682	439	406	626
Kuveyt	209	184	191	418	205	396	628
İran	0	0	208	297	11	366	321
Hollanda	52	42	57	364	417	335	587
Gana	13	44	27	121	185	302	169
Şeyseller	14	39	66	516	373	301	149
Avustralya	121	95	96	284	445	290	230
Türkmenistan	126	181	93	90	317	268	187
Malezya	0	0	446	552	591	249	594
Katar	41	80	102	327	347	225	148
A.B.D.	159	73	189	230	246	214	204
Sudan	0	2.688	1.884	1.514	42	199	482
Nepal	0	0	0	50	25	197	164
Gürcistan	48	738	1.876	1.201	362	189	108
Togo	0	0	0	125	187	181	123
Bulgaristan	568	734	384	291	392	177	41
Avusturya	4	17	32	102	89	152	99
İngiltere	15	59	16	149	95	151	235
Kosova	71	91	39	73	60	134	0
Hollanda	0	0	14	52	79	122	129
Cibuti	0	0	0	47	57	121	198
Fransa	1.900	0	20	188	65	109	55
Maritus	0	0	0	60	46	107	109
Diğer	809	2.037	2.429	2.735	3.582	1.316	4.113
TOPLAM	233.491	92.915	243.508	241.832	143.243	406.941	385.418

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

*2012 yılı ilk 8 ay toplamıdır.

Ek Tablo 23. Ülkelere Göre Ayçiçek Rafine Yağı İhracat Değeri (000 \$)

Ülke Adı	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
İrak	161.758	62.773	251.492	165.603	110.032	579.541	518.804
Suriye	25.780	16.215	99.724	39.248	23.569	33.320	11.182
Lübnan	1.220	995	4.046	3.960	4.022	13.265	14.302
İsrail	4.806	5.583	7.324	8.267	6.783	11.230	7.543
K.K.Türk.Cum.	3.070	4.961	9.205	5.534	5.844	8.114	4.776
Libya	0	1.911	940	144	341	5.277	728
Pakistan	0	0	261	6.400	1.528	4.909	3.829
Çin	0	0	0	8.310	4.252	4.705	30
Etiyopya	0	134	57	74	1.342	4.264	1.006
Ürdün	88	876	3.002	1.966	913	3.897	1.547
Tayland	1	0	8.938	4.268	3.034	2.778	2.953
Güney Kore	1.758	3.294	3.091	4.577	4.255	2.395	1.105
Afganistan	16	40	101	1.047	608	1.543	1.290
B.A.E.	423	339	1.550	3.188	2.371	1.513	1.992
Yemen	1.607	1.929	7.384	5.357	5.945	1.508	10.720
Fildişi Kıyısı	0	0	0	72	41	1.278	1.173
Japonya	676	730	1.620	1.120	864	1.208	1.432
Mısır	0	0	324	219	769	1.200	963
Almanya	182	299	358	1.787	788	1.110	978
Filistin	82	64	0	1.537	3.092	1.034	983
Suudi Arabistan	423	199	39	1.358	1.145	971	1.447
Tanzanya	140	94	411	144	205	907	565
Norveç	359	577	997	518	477	853	385
Mersin S. Bölge	512	1.344	290	238	0	781	43
Azerbeycan	106	172	673	149	594	762	690
Singapur	0	7	113	251	764	720	1.498
Bahreyn	72	49	165	786	538	674	969
Kuveyt	184	174	366	462	241	650	995
İran	0	0	330	350	17	586	468
Hollanda	47	55	113	463	549	548	928
Gana	11	44	56	174	273	529	270
Şeyseller	13	37	120	591	467	507	228
Avustralya	108	98	212	351	601	487	362
Türkmenistan	103	280	186	107	446	465	295
A.B.D.	141	88	376	277	338	387	336
Katar	35	119	175	371	441	383	238
Malezya	0	0	634	548	697	373	831
Sudan	0	2.627	3.981	1.736	50	321	751
Nepal	0	0	0	45	29	317	254
Togo	0	0	0	147	239	306	192
Gürcistan	45	1.175	2.891	1.284	489	301	162
Avusturya	5	22	45	120	130	270	169
Bulgaristan	431	940	737	358	432	259	60
İngiltere	13	70	33	176	122	257	373
Kosova	65	118	82	92	87	248	0
Hollanda	0	0	19	63	108	214	215
Cibuti	0	0	0	58	78	208	318
Fransa	1.390	0	62	231	90	181	87
Maritus	0	0	0	0	0	177	169
Diğer	720	2.776	5.887	3.361	4.320	2.279	6.266
TOPLAM	206.391	111.209	418.412	277.488	194.358	700.010	606.903

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

*2012 yılı ilk 8 ay toplamıdır.

Ek Tablo 24. Ülkelere Göre Türkiye'nin Ayçiçek Küspesi İthalatı (ton)

Ülke Adı	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Bulgaristan	34.767	9.864	1.681	19.524	9.097	4.144	3.670
Gürcistan	0	1.966	617	204	1.692	0	0
K.K.Türk.Cum.	52	0	0	0	0	0	0
Moldova	258	0	0	0	0	6.509	985
Romanya	104.744	13.362	15.022	12.012	30.374	35.753	11.487
Rusya Fed.	157.081	185.187	91.165	126.258	144.844	168.828	343.476
Tanzanya	0	0	2.296	0	0	0	0
Ukrayna	128.797	163.795	92.987	164.290	291.951	353.300	171.251
Yunanistan	0	0	0	0	1.931	0	0
Toplam	425.700	374.174	203.768	322.288	479.889	568.534	530.869

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

*2012 yılı ilk 8 ay toplamıdır.

Ek Tablo 25. Ülkelere Göre Türkiye'nin Ayçiçek Küspesi İthalatı (000 \$)

Ülke Adı	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Bulgaristan	3.211	1.252	167	2.651	2.529	1.111	960
Gürcistan	0	393	214	66	487	0	0
K.K.Türk.Cum.	8	0	0	0	0	0	0
Moldova	28	0	0	0	0	1.697	276
Romanya	13.106	1.990	2.522	1.873	7.487	9.343	2.593
Rusya Fed.	16.538	32.480	23.877	18.323	35.517	39.552	74.081
Tanzanya	0	0	568	0	0	0	0
Ukrayna	13.189	29.846	21.025	23.601	71.678	90.152	37.884
Yunanistan	0	0	0	0	409	0	0
Toplam	46.080	65.960	48.372	46.515	118.106	141.855	115.794

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

*2012 yılı ilk 8 ay toplamıdır.

Ek Tablo 26. Ülkelere Göre Türkiye'nin Ayçiçeği Küspesi İhracatı (ton)

Ülke Adı	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Almanya	0	0	0	3.198	0	5	0
Azerbeycan	0	0	0	0	0	50	0
K.K.Türk.Cum.	627	0	0	4.489	2.892	0	1.716
Suriye	0	0	0	0	0	315	0
Yunanistan	0	0	48	0	0	0	0
Toplam	627	0	48	7.688	2.892	370	1.716

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

*2012 yılı ilk 8 ay toplamıdır.

Ek Tablo 27. Ülkelere Göre Türkiye'nin Ayçiçeği Küspesi İhracatı (000 \$)

Ülke Adı	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Almanya	0	0	0	448	0	2	0
Azerbeycan	0	0	0	0	0	12	0
K.K.Türk.Cum.	79	0	0	596	457	0	321
Suriye	0	0	0	0	0	65	0
Yunanistan	0	0	6	0	0	0	0
Toplam	79	0	6	1.044	457	79	321

Kaynak: TÜİK verilerinden yararlanılarak TEPGE tarafından hesaplanmıştır.

*2012 yılı ilk 8 ay toplamıdır.

Ek Tablo 28. Türkiye'de Yıllar İtibariyle Ayçiçeği Üretim, Ekim Alanı ve Verimi

Yıllar	Üretim (Ton)	Ekilen alan (Ha)	Verim (ton/ha)
1980	750.000	575.000	1,30
1981	575.000	500.000	1,15
1982	600.000	530.000	1,13
1983	715.000	550.000	1,30
1984	710.000	565.000	1,26
1985	800.000	643.000	1,24
1986	940.000	689.000	1,36
1987	1.100.000	775.000	1,42
1988	1.150.000	750.000	1,53
1989	1.250.000	770.000	1,62
1990	860.000	716.000	1,20
1991	800.000	567.500	1,41
1992	950.000	613.000	1,55
1993	815.000	597.000	1,37
1994	740.000	586.000	1,26
1995	900.000	585.000	1,54
1996	780.000	575.000	1,36
1997	900.000	560.000	1,61
1998	860.000	586.000	1,47
1999	950.000	595.000	1,60
2000	800.000	542.000	1,48
2001	650.000	510.000	1,27
2002	850.000	550.000	1,55
2003	800.000	545.000	1,47
2004	800.000	480.000	1,67
2005	865.000	490.000	1,77
2006	1.010.000	510.000	1,98
2007	770.000	485.700	1,59
2008	900.387	510.000	1,77
2009	960.300	515.000	1,86
2010	1.170.000	551.400	2,12
2011	1.170.000	556.000	2,10

Kaynak: TÜİK (10 Ekim 2012)

NOT: Veriler, 2004 yılına kadar toplam ayçiçeği, 2004'ten sonra yağlık ayçiçeği itibariyle verilmiştir.

Ek Tablo 29. Türkiye'de Çiftçi Eline Geçen Yağlık Ayçiçeği Fiyatları (TL/Kg)

Yıl	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ort.
2005	0,89	0,99	0,88	0,87	0,86	0,86	0,85	0,84	0,82	0,81	0,81	0,82	0,86
2006	0,75	0,75	0,75	0,75	0,76	0,77	0,77	0,78	0,74	0,73	0,73	0,72	0,75
2007	0,58	0,60	0,61	0,61	0,62	0,63	0,65	0,74	0,80	0,82	0,84	0,83	0,70
2008	0,92	0,97	0,96	1,03	1,05	1,03	1,00	0,86	0,77	0,77	0,77	0,74	0,89
2009	0,77	0,79	0,82	0,81	0,79	0,80	0,81	0,76	0,71	0,71	0,71	0,73	0,77
2010	0,74	0,73	0,74	0,75	0,74	0,76	0,76	0,86	0,87	0,92	0,96	0,97	0,82
2011	1,09	1,08	1,09	1,14	1,13	1,19	1,19	1,16	1,18	1,16	1,15	1,18	1,15

Kaynak: TÜİK (10 Ekim 2012)

Ek Tablo 30. Türkiye'de Yağlık Ayçiçeği Üretici Fiyatları (TL/Kg) - (2003 baz yılı)

Yıl	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ort.
2003	0,50	0,51	0,51	0,52	0,51	0,50	0,50	0,47	0,47	0,46	0,47	0,51	0,49
2004	0,55	0,52	0,53	0,53	0,53	0,53	0,54	0,50	0,51	0,51	0,53	0,54	0,53
2005	0,55	0,56	0,55	0,54	0,53	0,53	0,52	0,51	0,49	0,48	0,50	0,50	0,52
2006	0,50	0,50	0,50	0,51	0,51	0,53	0,53	0,54	0,51	0,51	0,52	0,54	0,52
2007	0,56	0,58	0,57	0,57	0,59	0,59	0,61	0,68	0,75	0,77	0,78	0,79	0,65
2008	0,80	0,86	0,92	0,94	0,96	0,93	0,95	0,83	0,78	0,77	0,81	0,80	0,86
2009	0,79	0,84	0,85	0,85	0,83	0,85	0,86	0,77	0,73	0,72	0,75	0,76	0,80
2010	0,77	0,77	0,78	0,79	0,79	0,79	0,82	0,86	0,87	0,90	0,97	1,02	0,84
2011	1,11	1,10	1,12	1,17	1,15	1,21	1,21	1,18	1,21	1,20	1,18	1,21	1,17
2012	1,21	1,22	1,24	1,26	1,33	1,35	1,34	1,37	1,51	-	-	-	1,31

Kaynak: TÜİK (10 Ekim 2012)

NOT: 2012 ortalaması ilk 9 ay itibariyledir

Ek Tablo 31. Türkiye'de Ayçiçek Yağı Tüketici Fiyatları (TL/Kg)

Yıl	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ort.
2003	2,89	2,90	2,92	2,96	3,00	3,02	3,01	3,00	2,98	2,93	2,91	2,88	2,95
2004	2,84	2,83	2,79	2,80	2,81	2,89	2,91	2,91	2,91	2,93	2,94	2,96	2,88
2005	2,97	2,98	2,96	2,92	2,92	2,90	2,88	2,87	2,87	2,88	2,89	2,90	2,91
2006	2,93	2,96	2,94	2,92	2,93	2,96	3,06	3,19	3,18	3,17	3,17	3,17	3,05
2007	3,21	3,29	3,27	3,26	3,24	3,23	3,25	3,30	3,58	3,88	4,09	4,13	3,48
2008	4,23	4,75	4,94	5,39	6,07	6,11	6,19	6,01	5,47	5,27	5,11	5,13	5,39
2008	5,07	4,80	4,77	4,83	4,81	4,78	4,71	4,59	4,55	4,51	4,44	4,45	4,69
2010	4,43	4,39	4,40	4,38	4,36	4,06	4,03	4,00	4,04	4,08	4,26	4,46	4,24
2011	4,64	4,89	5,00	5,00	4,96	5,05	5,22	5,41	5,41	5,44	5,49	5,53	5,17
2012	5,59	5,67	5,73	5,77	5,96	6,12	6,12	6,04	6,06	-	-	-	5,90

Kaynak: TÜİK (10 Ekim 2012)

NOT: 2012 ortalaması ilk 9 ay itibariyledir

Ek Tablo 32. Türkiye'de İllere Göre Çiftçi Eline Geçen Yağlık Ayçiçeği Fiyatları (TL/Kg)

YIL	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	ORT.
TEKİRDAĞ													
2007	0,54	0,57	0,58	0,60	0,63	-	0,65	0,76	0,81	0,82	0,82	0,81	0,69
2008	1,05	1,02	1,01	1,10	1,15	1,08	-	0,86	0,74	0,75	0,74	0,69	0,93
2009	0,75	0,80	0,83	0,80	0,80	0,79	0,81	0,73	0,68	0,69	0,69	0,73	0,76
2010	0,74	0,73	0,74	0,74	0,74	0,77	0,77	0,90	0,85	0,95	1,01	1,03	0,83
2011	1,15	1,13	1,14	1,11	1,13	1,13	1,19	1,19	1,28	1,12	1,12	1,11	1,15
EDİRNE													
2007	0,58	0,59	0,62	0,60	0,60	0,65	0,64	0,79	0,82	0,84	0,82	0,83	0,70
2008	0,90	0,97	1,02	1,10	1,14	1,02	1,04	0,84	0,74	0,78	0,77	0,76	0,92
2009	0,76	0,81	0,84	0,84	0,82	0,85	0,84	0,77	0,72	0,72	0,72	0,74	0,78
2010	0,75	0,74	0,76	0,78	0,75	0,78	0,78	0,86	0,88	0,91	0,98	1,00	0,83
2011	1,04	1,06	1,09	1,09	1,12	1,12	1,11	1,13	1,13	1,11	1,16	1,15	1,11
KIRKLARELİ													
2007	0,48	0,51	0,52	0,52	0,53	0,51	0,58	0,68	0,77	0,81	0,81	0,80	0,63
2008	0,83	0,98	1,00	1,08	1,01	1,11	1,10	0,86	0,80	0,77	0,84	0,79	0,93
2009	0,82	0,81	0,84	0,83	0,74	0,82	0,81	0,75	0,74	0,75	0,72	0,75	0,78
2010	0,74	0,75	0,77	0,74	0,72	0,70	0,70	0,77	0,84	0,95	0,96	0,96	0,80
2011	1,01	1,04	1,06	1,06	1,06	1,12	1,06	1,08	1,14	1,11	1,11	1,14	1,08
ADANA													
2007	0,67	0,67	0,66	-	-	-	0,63	0,67	0,69	0,72	0,90	0,85	0,72
2008	-	1,00	0,69	0,80	0,80	1,03	0,90	0,89	0,79	0,71	0,66	0,67	0,81
2009	0,76	0,72	0,78	0,75	0,65	-	-	0,69	0,66	0,67	0,69	0,70	0,71
2010	0,72	0,72	0,68	0,68	0,68	0,75	0,82	0,91	0,89	0,92	0,76	0,81	0,78
2011	0,96	0,97	0,98	0,98	0,98	0,98	1,10	1,10	1,09	1,09	1,05	1,05	1,03
KONYA													
2007	0,65	0,65	0,66	0,65	0,70	-	-	0,72	0,80	0,86	0,88	0,84	0,74
2008	0,85	1,07	1,04	1,08	0,85	0,73	-	-	0,74	0,72	0,73	0,74	0,86
2009	0,71	0,72	0,67	0,71	0,71	0,74	0,75	0,74	0,69	0,69	0,68	0,69	0,71
2010	0,70	0,70	0,66	0,73	0,75	0,71	0,76	0,90	1,11	0,99	1,05	1,00	0,84
2011	0,99	0,98	0,98	0,98	0,98	0,97	0,97	0,97	1,08	1,08	1,10	1,14	1,02
ÇANAKKALE													
2007	0,50	0,59	-	0,60	0,63	-	-	0,70	0,77	0,85	0,87	0,87	0,71
2008	0,85	1,00	-	-	-	-	-	-	0,75	0,77	0,76	0,73	0,81
2009	0,84	0,76	0,82	0,82	0,87	0,77	0,75	-	0,70	0,67	0,68	0,69	0,76
2010	0,68	0,68	0,66	-	0,66	-	-	-	0,83	0,88	0,88	0,85	0,76
2011	0,85	0,85	0,88	0,87	0,90	0,85	0,95	0,95	1,14	1,13	1,11	1,09	0,96
BALIKESİR													
2007	0,65	0,66	0,62	0,64	0,70	0,62	0,69	0,72	0,80	0,83	0,86	0,85	0,72
2008	0,83	0,88	0,97	0,98	0,89	1,09	1,12	0,97	0,77	0,78	0,79	0,81	0,91
2009	0,77	0,74	0,82	0,84	0,82	0,77	0,80	0,92	0,73	0,76	0,74	0,79	0,79
2010	0,82	0,76	0,77	0,78	0,77	0,76	0,73	0,75	0,85	0,85	0,93	0,92	0,81
2011	1,01	0,97	0,99	0,98	0,98	0,99	0,93	0,94	1,21	1,18	1,12	1,12	1,03
ESKİŞEHİR													
2007	0,68	0,65	0,67	0,70	0,71	0,71	0,71	0,80	0,82	0,82	0,82	0,82	0,74
2008	0,82	0,82	0,82	0,83	0,83	0,84	0,84	0,79	0,78	0,77	0,78	0,74	0,80
2009	0,77	0,78	0,77	0,77	0,78	0,76	0,80	0,73	0,66	0,68	0,67	0,69	0,74
2010	0,68	0,71	0,70	0,70	0,71	0,74	0,74	0,84	0,87	0,91	0,93	1,01	0,79
2011	0,97	0,99	0,95	0,94	0,96	0,98	0,98	0,98	1,11	1,10	1,00	1,01	1,00
BURSA													
2007	0,49	0,48	0,48	0,56	0,61	0,63	0,65	0,65	0,76	0,74	0,74	0,73	0,63
2008	0,95	0,95	0,95	0,95	1,08	0,96	0,89	0,83	0,75	0,75	0,75	0,75	0,88
2009	0,83	0,92	0,93	0,96	0,95	0,96	0,96	0,96	0,78	0,73	0,74	0,76	0,87
2010	0,74	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,94	0,91	0,92	0,91	0,94	0,85
2011	0,94	0,95	0,95	0,93	0,94	0,94	0,94	0,95	1,06	1,05	1,08	1,08	0,98

Kaynak: TÜİK (10 Ekim 2012)

Ek Tablo 33. Dış ticarete konu olan ayçiçeği ürünlerinin GTİP kodları

Ayçiçeği Tohumu	
120600910019	Ayçiçeği tohumu; diğerleri (gri; beyaz çizgili; kabuklu)
120600990019	Ayçiçeği tohumu; diğerleri (diğer şekillerde)
120890000011	Ayçiçeği unu ve kaba unu
Ayçiçek Ham Yağ	
151211100000	Ayçiçeği tohumu veya aspir yağları, fraksiyonları (ham); teknik/sınai amaçlarla kullanılanlar
151211910000	Ayçiçeği tohumu yağı, fraksiyonları (ham); diğer amaçlarla kullanılanlar
Ayçiçek Rafine Yağı	
151219100000	Ayçiçeği tohumu yağı, fraksiyonları (ham olmayan); teknik/sınai amaçlarla kullanılanlar
151219900011	Ayçiçeği tohumu yağı, fraksiyonları; (ham olmayan); diğer amaçlarla kullanılanlar
151620910016	Ayçiçeği tohumu yağı (ambalajlı, <= 1 kg)
151620950014	Ayçiçeği tohumu yağı (teknik ve sınai amaçla kullanılan, ambalajlı>1 kg)
151620960014	Ayçiçeği tohumu yağı (diğer amaçlı, serbest yağ asitleri<% 50, ambalajlı>1 kg)
Ayçiçek Küspesi	
230630000000	Ayçiçeği tohumu yağı üretiminden arta kalan küspe ve katı atıklar

-TEPGE YAYIN LİSTESİ

- Polat K., **Buğday Durum ve Tahmin: 2012/2013**, Yayın No: 209, 2012, Ankara.
- Özüdoğru, T., **Amasya Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğinin Yöre Çiftçilerine Ekonomik Etkilerinin Analizi**, Yayın No:208, 2012, Ankara.
- Aydoğan M., **Samsun İlinde Organik ve Konvansiyonel Fındık Yetiştiricilerinin Gübre Kullanımı Konusundaki İletişim Kaynaklarının Sosyal Aę Analizi İle Karşılaştırılması**, Yayın no:207,2012 Ankara
- Seçer A., **Emeksiz Faruk Doğu Akdeniz Bölgesi'nde Zeytin ve Zeytinyağı Üretimi, Pazarlaması ve Bölgede Zeytinciliği Geliştirme Olanakları** Yayın no:206, 2012, Ankara
- İlkdoğan U., **Türkiye'de Aspir Üretimi İçin Gerekli Koşullar ve Oluşturulacak Politikalar** Yayın no:205, 2012, Ankara.
- Çağatay S., **Kıymaz Taylan ,Koç Ali, Bölük Gülden, Bilgin Derya, Dünya ve Türkiye Biyo-enerji Piyasalarındaki Gelişmelerin ve Potansiyel Değişikliklerin Türk Tarım ve Hayvancılık Sektörleri Üzerindeki Etkilerinin Modellenmesi ve Türkiye için Biyo-enerji Politika Alternatiflerinin Oluşturulması** Yayın no:204, 2012, Ankara.
- Sayılı M., Civelek O., **Tokat İli Merkez İlçede Yaş Sebze ve Meyve Toptancı Halinin Yapısı, Sorunları Ve Çözüm Önerileri 2011/2012**, Yayın no:203, 2012, Ankara
- Sayılı M., Ekinci K., **Samsun İli Bafra Ovası Arazi Toplułařtırması Projesinde Çiftçi Davranışlarının Belirlenmesi ve Projenin Sosyo-Ekonomik Yararları 2011/2012**, Yayın no:202, Ocak 2012, Ankara
- Keskin G., **Domates ve Salçası Durum ve Tahmin 2011/2012**, Yayın no:201, Ocak 2012, Ankara
- Yürekli Yüksel N.,**Pirinç Durum ve Tahmin 2011/2012**, Yayın no:200, Aralık 2011, Ankara
- Taşkaya Top B., Uçum İ., **Yağlı Tohumlar ve Bitkisel Yağlar Durum ve Tahmin: 2011/2012**, Yayın No: 199, Aralık 2011, Ankara.
- Gül Yavuz G., Polat K., **Fındık Durum ve Tahmin: 2011/2012**, Yayın No: 198, Aralık 2011, Ankara.
- Özüdoğru, T., **Pamuk Durum ve Tahmin: 2011/2012**, Yayın No: 197, Aralık 2011, Ankara.
- Koç B., **Ekmek Tüketiminde Tüketici Tercihleri: Van İli Örneği**, Yayın No: 196, Aralık 2011, Ankara.
- Saner G., Yücel B., Yercan M., Karaturhan B., Engindeniz S., Çukur F., Kösoğlu M., **Organik ve Konvansiyonel Bal Üretiminin Teknik ve Ekonomik Yönden Geliştirilmesi ve Alternatif Pazar Olanaklarının Saptanması Üzerine Bir Araştırma: İzmir İli Kemalpaşa İlçesi Örneği** Yayın No: 195, Aralık 2011, Ankara.
- Polat F., **Yemeklik Yağ Sektöründe Tüketici Davranışlarını Etkileyen Faktörlerin Analizi**, Yayın No: 194, Kasım 2011, Ankara.
- Taşdan K., Çetin F., Gürer B., **Mısır Durum ve Tahmin: 2011/2012** Yayın No: 193, Kasım 2011, Ankara.
- Ege H., **Arpa Durum ve Tahmin: 2011/2012** Yayın No: 192, Eylül 2011, Ankara.
- Yasan Ataseven Z., Güla Z. N., **Süt ve Süt Ürünleri Durum ve Tahmin: 2011/2012** Yayın No: 191, Eylül 2011, Ankara.
- Demir A., **Buğday Durum ve Tahmin: 2011/2012**, Yayın No: 190, Temmuz 2011, Ankara.
- Davran M., Tok N., **Adana İlinde Erkenci Patates Üreten Tarım İşletmelerinin Sosyo-Ekonomik Yapısı ve Toplumsal Cinsiyet Yapılanması**, Yayın No: 189, Nisan 2011, Ankara.
- Gül Yavuz G., **Polatlı İlçesinde Üreticilerin Tarım Sigortası Yaptırmaya Karar Verme Sürecinde Etkili Olan Faktörlerin Analizi**, Yayın No: 188, Mart 2011, Ankara.
- Oğuz C., Kan A., **Konya İli Seydişehir İlçesi Yaylacık Köyünde Bahçe Tarımında Kadınların Rolü ve Etkinliğinin Ölçülmesi**, Yayın No: 187, Mart 2011, Ankara.
- Sivük H., **Konya Ereğli İvriz Sağ Sahil Sulama Birliği'ne Üye Üreticilerin Su Kullanım Davranışları Üzerine Bir Araştırma**, Yayın No: 186, Mart 2011, Ankara.
- Ataseven Y., **Tarımsal Faaliyetlerin İçme Suyu Havzalarındaki Etkilerinin Araştırılması: Ankara İli Örneği**, Yayın No: 185, Mart 2011, Ankara.
- Arısoy H., **Türkiye'nin Avrupa Birliği Buğday Ortak Piyasa Düzenine Uyumunun İç Anadolu Bölgesi Üreticilerine Olası Yansımaları**, Yayın No: 184, Mart 2011, Ankara.
- Zan Sancak A., Aygören E., **Turunçgiller Durum ve Tahmin: 2010/2011** Yayın No: 183, Aralık 2010, Ankara.
- TEAE Personeli, **TEAE Bakış 2010**, Yayın No: 182, Aralık 2010, Ankara
- Taşdan K., Aygören E., Gül Yavuz G., Güla Z.N., Yasan Ataseven Z., Yılmaz F., Zan Sancak A., **Ekonomik Göstergelerle Türkiye'de Tarım 2009**, Yayın No: 181, Ağustos 2010, Ankara
- Peker K., Kan A., **Konya'da Yetiştirilen Tarla Ürünlerinde Rekabet Üstünlüklerinin Tespiti**, Yayın No: 180, Temmuz 2010, Ankara
- Taşdan K., Çeliker S.A., Arısoy H., Ataseven Y., Dönmez D., Gül U., Demir A., **Akdeniz Bölgesinde Su Ürünleri Avcılığı Yapan İşletmelerin Sosyoekonomik Yapısı**, Yayın No: 179, Temmuz 2010, Ankara

- Ören M.N., Alemdar T., Parlakay O., Yılmaz H., Seçer A., Güngör C., Yaşar B., Gürer B., **Adana İlinde Arıcılık Faaliyetinin Ekonomik Analizi**, Yayın No: 178, Mayıs 2010, Ankara
- Albayrak M., **Yaş Meyve ve Sebze Pazarlama Merkezleri: Toptancı Haller-Pazarlar (Dünya, Avrupa Birliği ve Türkiye'den Örneklerle Yapısı ve İşleyişi)**, Yayın No: 177, Ekim 2009, Ankara
- TEAE., **Ekonomik Göstergelerle Türkiye'de Tarım 2008**, Yayın No: 176, Ağustos 2009, Ankara
- Metin Özcan K., Tatlıdil F., **Review Of Commodity Trading And Challenges To Viable Derivatives Contracts In Turkey**, Yayın No 175, Temmuz 2009, Ankara
- Sayın C., Mencet M.Nisa, Taşcıoğlu Y., **Süt Toplama Merkezlerinin, Gıda Güvenliğini Sağlama ve Sokak Sütçülüğünü Önlemedeki Rollerinin Belirlenmesi: Antalya İli Örneği**, Yayın No 174, Nisan 2009, Ankara
- Çelik Y., **Konya İlinde Havuç Üretimi Yapan Tarım İşletmelerinin Avrupa Birliği Tarımsal Muhasebe Veri Ağı Sistemine Göre Sınıflandırılması ve İşletme Başarı Ölçütlerinin Karşılaştırılması**, Yayın No 173, Nisan 2009, Ankara
- Dellal İ., Berkum S., **Sektörel Analizler: Süt, Domates, Hububat, Kanatlı**, Yayın No 172, Mart 2009, Ankara
- Dellal İ., Berkum S., **Sectoral Analysis: Dairy, Tomato, Cereal, Poultry**, Yayın No 171, Mart 2009, Ankara
- Dellal İ., Keskin G., **Küresel Mali Kriz: Tarım Sektöründe Riskler ve Fırsatlar**, Yayın No 170, Kasım 2008, Ankara
- Yılmaz S., **AB'ye Uyum Sürecinde Türkiye'de Yaş Sebze ve Meyve Toptancı Hallerinin İşleyişinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri: Antalya İli Toptancı Hali Örneği**, Yayın No 169, Şubat 2008, Ankara
- Çeliker S.A., Korkmaz Ş., Demir A., Gül U., Dönmez D., Özdemir İ., Kalanlar Ş., **Ege Bölgesi Su Ürünleri Avcılığı Yapan İşletmelerin Sosyo-Ekonomik Analizi**, Yayın No: 168, Ocak 2008, Ankara.
- TEAE., **Ekonomik Göstergelerle Türkiye'de Tarım 2007**, Yayın No: 167, Şubat 2008, Ankara
- Can M., **Avrupa Birliği Kırsal Kalkınma Programlarının Türkiye'nin Kırsal Kalkınması Açısından İncelenmesi: SAPARD ve IPARD Örneği**, Yayın No: 166, Aralık 2007, Ankara
- Çınar H., Demir A., Top B., Horne P., **Türkiye Kanatlı Eti Alt Sektör Analizi**, Yayın No: 165, Ağustos 2007, Ankara
- Ege H., Hasdemir M., Yılmaz N., Dönmez D., Belt J., **Türkiye Hububat Alt Sektör Analizi**, Yayın No: 164, Ağustos 2007, Ankara.
- Dellal İ., Özat H., Özüdoğru T., **Tarımda Mazot Kullanımı ve Mazot Destekleri**, Yayın No: 163, Eylül 2007, Ankara.
- Keskin G., Nazlı C.,Elçi S., Özüdoğru T., Valk O., **Türkiye Domates Alt Sektör Analizi**, Yayın No: 162, Temmuz 2007, Ankara.
- Gül Yavuz G., **Fındık Durum ve Tahmin : 2007/2008**, Yayın No: 161, Ağustos 2007, Ankara.
- Taşdan K., **Mısır Durum ve Tahmin : 2007/2008**, Yayın No: 160, Ağustos 2007, Ankara.
- İçöz Y., Taşdan K., İriboy S., Berkum S., **Türkiye Süt Alt Sektör Analizi**, Yayın No: 159, Temmuz 2007, Ankara.
- Demir A.,**Buğday Durum ve Tahmin: 2007/2008**, Yayın No: 158, Temmuz 2007, Ankara.
- Onurlubaş H. E., Kızılaslan H., **Türkiye' de Bitkisel Yağ Sanayindeki Gelişmeler ve Geleceğe Yönelik Beklentiler.**, Yayın No: 157, Mayıs 2007, Ankara
- Karakaş A.,Günler N., **Çay Durum ve Tahmin : 2006/2007**, Yayın No: 156, Mart 2007, Ankara
- Şahinöz A., Çağatay S., Teoman Ö., **Türkiye'de Tarımsal Destekleme Politikası Aracı Olarak Fark Ödeme Sistemi'nin Uygulanabilirliğinin Tartışılması ve Sistemin İktisadi Analizi**, Yayın No: 155, Nisan 2007, Ankara
- Koç B., Gül A., **Türkiye'de Bir Kırsal Kalkınma Modeli Olarak Köykentler ve Köykentlerde Tarımsal İşletmelerin Sosyal ve Ekonomik Analizi**, Yayın No: 154, Mart 2006, Ankara
- TEAE Uzmanları., **AB ve Türkiye'de Tarımda Sektörel Analizler**, Yayın No: 152, Aralık 2006, Ankara
- Dönmez, D., **Pirinç Durum ve Tahmin : 2006/2007**, Yayın No: 151, Kasım 2006, Ankara
- TEAE., **Ekonomik Göstergelerle Türkiye'de Tarım 2006**, Yayın No: 150, Kasım 2006, Ankara
- Çeliker, S.A., Korkmaz, Ş., Dönmez, D., Gül, U., Demir, A.,Genç, Y., Kalanlar, Ş.,Özdemir, İ., **Karadeniz Bölgesi Su Ürünleri Avcılığının Sosyo-Ekonomik Analizi, (İngilizce)**, Yayın No: 149, Mart 2006, Ankara.
- Özüdoğru, T., **Pamuk Durum ve Tahmin : 2006/2007**, Yayın No: 148, Kasım 2006, Ankara.
- Ege,H., Eken,H., Çakaryıldırım,N., **Arpa Durum ve Tahmin : 2006/2007**, Yayın No: 147, Temmuz 2006, Ankara.
- Hasdemir,M., Karahocacığ,P., Hasdemir,M., **Kuru Kayısı Durum ve Tahmin : 2006/2007**, Yayın No: 146, Eylül 2006, Ankara.

- Anaç, H., Dönmez, D., Ege, H., **Buğday Durum ve Tahmin: 2005/2006**, Yayın No:145, Haziran 2006, Ankara.
- Şahin.,Y., **TARİŞ Zeytin ve Zeytinyağı Tarım Satış Koopertiflerinde Devlet Yatırım Yardımları ve Kooperatif-Ortak İlişkileri**, Yayın No: 144, Ocak 2006, Ankara.
- Çeliker, S.A., Korkmaz, Ş., Dönmez, D., Gül, U., Demir, A.,Genç, Y., Kalanlar, Ş.,Özdemir, İ., **Karadeniz Bölgesi Su Ürünleri Avcılığının Sosyo-Ekonomik Analizi**, Yayın No: 143, Mart 2006, Ankara.
- Tunalıoğlu, R., Karahocagil, P., **Zeytinyağı- Sofralık Zeytin – Prina Yağı Durum Tahmin : 2005/2006**, Yayın No: 142, Mart 2006, Ankara.
- Candemir,M., Deliktaş, E., **TİGEM İşletmerinde Teknik Etkinlik, Ölçek Etkinliği, Teknik İlerleme, Etkinlikteki Değişme ve Verimlik Analizi: 1999-2003**, Yayın No:141, Ocak 2006, Ankara.
- Kekin, G., Çakaryıldırım, N., Dölekoğlu, C.Ö., **Domates ve Domates Salçası Durum ve Tzhmin: 2005/2006**, Yayın No: 140, Kasım 2005, Ankara.
- Ataseven, Y., **AB ve Türkiye’de Tütüne Yönelik Politikalar- Karşılaştırılmal Bir Analiz**, Yayın No: 139, Ağustos 2005, Ankara.
- Tunalıoğlu, R., Taşkaya, B., **Fındık-Antep Fıstığı Durum ve Tahmin Raporu: 2005/2006**, Yayın No:138, Eylül 2005, Ankara.
- Dölekoğlu, C.Ö., Keskin, G., Özdemir, İ., **Yemeklik Kuru Baklagiller Durum ve Tahmin : 2005/2006**, Yayın No:137, Eylül 2005, Ankara.
- Taşkaya, B., Tunalıoğlu, R., Odabaşı, S., **Yağlı Tohumlar ve Bitkisel Yağlar:2005/2006**, Yayın No:136, Eylül 2005, Ankara.
- Anaç, H., Dönmez, D., Dellal, İ., **Buğday Durum ve Tahmin: 2005/2006**, Yayın No:135, Temmuz 2005, Ankara.
- Oktay, E., Tunalıoğlu, R., **Türk Tarım Politikasının Avrupa Birliği Ortak Tarım Politikasına Uyumu**, Yayın No:134, Haziran 2005, Ankara.
- Özüdoğru, T., Çakaryıldırım, N., **Pamuk Durum ve Tahmin: 2005/2006**, Yayın No:133, Haziran 2005, Ankara.
- İçöz, Y., Demir, A., Çeliker, A., Kalanlar, Ş., Gül,U., **Süt ve Süt Ürünleri Durum ve Tahmin 2004-2005**,Yayın No:132, Ağustos 2005, Ankara
- İçöz, Y., Demir, A., Çeliker, A., Kalanlar, Ş., Gül, U., **Et ve Et Ürünleri Durum ve Tahmin 2004-2005**,Yayın No:131, Nisan 2005, Ankara
- Arısoy, H., Oğuz, C., **Tarımsal Araştırma Enstitüleri Tarfindan Yeni Geliştirilen Buğday Çeşitlerinin Tarım İşletmelerinde Kullanım Düzeyi ve Geleneksel Çeşitler İle Karşılaştırılmal Ekonomik Analizi-Konya İli Örneği**, Yayın No:130, Mart 2005, Ankara.
- Kızılaslan, N., Kızılaslan, H., **Türkiye’de Kimyasal Gübre Kullanımı ve Tokat İli Artova İlçesinde Kimyasal Gübredeki Uygulamalar, Gübreleme-Çevre İlişkileri**, Yayın No:129, Mart 2005, Ankara.
- Tunalıoğlu, R., Karahocagil, P., **“Zeytinyağı - Sofralık Zeytin ve Pirina Yağı Durum Tahmin:2004/2005”**, Yayın No: 128, Mart 2005, Ankara.
- Karahocagil, P. Tunalıoğlu, R., Çakaryıldırım, N. **“Turunçgiller Durum ve Tahmin 2004-2005”**, Yayın No: 127, Şubat 2005, Ankara
- Saner, G., Engindeniz, S., Çukur, F., Yücel, B., **İzmir ve Muğla İllerinde Faaliyet Gösteren Arıcılık İşletmelerinin Teknik ve Ekonomik Yapısı İle Sorunları Üzerine Bir Araştırma**, Yayın No:126, Ocak 2005, Ankara.
- Dölekoğlu,Ö.C., Keskin, G. **Yemeklik Kuru Baklagil Durum ve Tahmin 2004-2005**, Yayın No: 125, Aralık 2004, Ankara.
- Köse, N., **Ankara İli Kalecik İlçesi Tarım İşletmelerinde Melez Irk Süt Sığırcılığı ve Melez Irk Besi Sığırcılığı İçin Fizibilite Raporlarının Hazırlanması ve Kârlılıklarının Karşılaştırılması**, Yayın No: 124, Ekim 2004, Ankara
- Keskin, G., Dölekoğlu, Ö.C., **Domates ve Domates Salçası Durum ve Tahmin Raporu 2004-2005** Yayın No: 123, Eylül 2004, Ankara
- Koç, M., **Ege Bölgesinde Çekirdeksiz Kuru Üzüm Fiyatlarında Dalgalanmalar ve Etkileri Üzerine Bir Araştırma**, Yayın No: 122, Haziran 2004, Ankara.
- Güneş, E., **Tarım İşletmelerinde Kredi Taleplerinin Doğrusal Programlama Yöntemiyle Belirlenmesi “Kırşehir İli Merkez İlçesi Tarım İşletmeleri Araştırması”**, Yayın No: 121, Haziran 2004, Ankara.
- Özüdoğru, H., **“Köy-Koop Kırklareli Birliğinin Ekonomik Analizi ve Yöneticilerin Kooperatif İşletmelerinin Başarısına Etkilerinin Değerlendirilmesi”** Yayın No: 120, Mayıs 2004, Ankara
- Şengül, S., **"Türkiye'de Yoksulluk Profili ve Gelir Gruplarına Göre Gıda Talebi"**, Yayın No: 119, Mart 2004, Ankara.
- Tunalıoğlu, R., Karahocagil, P., **"Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Durum Tahmin:2003/2004"**, Yayın No: 118, Mart 2004, Ankara.

- TEAE Personeli, "**Teae Bakış 2003**", Yayın No: 117, Ocak 2004, Ankara.
- İçöz, Y., "**Bursa İli Süt Sığırcılık İşletmelerinde Karlılık ve verimlilik Analizi**", Yayın No: 116, Mart 2004, Ankara.
- Özüdoğru, T., "**Pamuk Durum ve Tahmin: 2003/2004**", Yayın No: 115, Ocak 2004, Ankara.
- Atıcı, C., "**Türkiye'nin Dış Ticaretinde ve Transfer Politikalarında Değişimin Faktör Bazında Gelir Dağılımı Etkileri: Bir Sosyal Hesaplar Matrisi Denemesi**", Yayın No: 114, Aralık 2003, Ankara.
- Yavuz, F., Birinci, A., Peker, K., Atsan, T. "**Türkiye Fındık Sektörü Ekonometrik Modelinin Oluşturulması ve Politik Analizlerde Kullanımı**", Yayın No: 113, Aralık 2003, Ankara.
- Tunahıoğlu, R., Karahocagil, P., "**Türkiye I. Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Sempozyumu Bildirileri**", Yayın No: 112, Aralık, 2003 Ankara.
- Karahocagil, P., Tunahıoğlu, R., Taşkaya, B., Anaç, H., "**Turunçgiller Durum ve Tahmin 2003-2004**", Yayın No: 111, Kasım 2003, Ankara.
- Dölekoğlu, T., "**Yağlı Tohumlar ve Bitkisel Yağlar Durum ve Tahmin 2003-2004**", Yayın No: 110, Ağustos 2003, Ankara
- Dölekoğlu, C.Ö., Uysal, F., "**Yemeklik Kuru Baklagil Durum ve Tahmin 2003-2004**", Yayın No: 109, Ağustos, 2003 Ankara
- Keskin, G., Pezikoğlu, F., Gül, U., "**Sebze Durum Raporu 2002-Domates**", Yayın No: 108, Temmuz, 2003, Ankara
- Dölekoğlu, T., "**Türkiye I. Yağlı Tohumlar, Bitkisel Yağlar ve Teknolojileri Sempozyumu Bildirileri**", Yayın No: 107, Ağustos, 2003
- Özüdoğru, T., Ertürk, Y.E., 2003, "**Türkiye VI. Pamuk ve Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildirileri**", Yayın No: 106, Ağustos. 2003, Ankara
- Dölekoğlu, C.Ö., 2003, "**Tüketicilerin İşlenmiş Gıda Ürünlerindeki Kalite Tercihleri, Sağlık Riskine Karşı Tutumları ve Besin Bileşimi Konusunda Bilgi Düzeyleri (Adana Örneği)**", Yayın No: 105, Temmuz, Ankara
- Akbay, A.Ö., 2003, "**Türkiye'de Şeker Üretiminin Ekonomik ve Sosyal Karlılığının Değerlendirilmesi**", Yayın No: 104, Temmuz, Ankara
- Özkan, U., Erkuş, A., 2003, "**Bayburt İlinde Sığır Yetiştiriciliğine Yer veren Tarım İşletmelerinin Ekonomik Analizi**", Yayın No: 103, Temmuz, Ankara
- Demirci, S., "**Şeker Kanunundaki Değişiklikle Olası Etkilerin Ekonomik Analizi**", Yayın No: 102, Haziran, Ankara.
- Tan, S., Dellal, İ., 2003, "**Avrupa Birliği'nde Ortak Tarım Politikasının İşleyişi ve Türk Tarımının Uyum Süreci**", Yayın No: 100, Mayıs Ankara.
- Dellal, İ., Gül, U., Anaç, H., 2003. "**Buğday Durum ve Tahmin: 2003/2004, Durum ve Tahmin 2003-2**", Yayın No: 99, Ankara.
- Yeni, R., Dölekoğlu, C.Ö., 2003, "**Tarımsal Destekleme Politikasında Süreçler ve Üretici Transferleri**", Yayın No: 98, Nisan, Ankara.
- Karlı, B. 2003, "**Gap Alanındaki Tarım Kooperatifleri ve Diğer Çiftçi Örgütlerinin Bölge Kalkınmasındaki Etkinliği**", Yayın No: 97, Mart, Ankara.
- Tunahıoğlu, R., Karahocagil, P., Tan, M., "**Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Durum ve Tahmin: 2003, Durum ve Tahmin: 2003-1**", Yayın No: 96, Mart, Ankara.
- Gül, A., Akbay, A.Ö., Dölekoğlu, C.Ö., Özel, R., Akbay, C., "**Adana İli Kentsel Alanda Ailelerin Ev Dışı Gıda Tüketimlerinin Belirlenmesi**", Yayın No: 95, Ocak, Ankara.
- Ertürk, Y.E., Tan, S., "**Et ve Et Mamülleri Durum ve Tahmin: 2003, Durum ve Tahmin 2002-6**", Yayın No: 94, Aralık, Ankara.
- Tan, S., Ertürk, Y.E., "**Süt ve Süt Mamülleri Durum ve Tahmin: 2003, Durum ve Tahmin 2002-5**", Yayın No: 93, Aralık, Ankara.
- Ertürk, Y.E., Tan, S., "**Kümes Hayvanları ve Yumurta Durum ve Tahmin: 2003, Durum ve Tahmin 2002-4**", Yayın No: 92, Aralık, Ankara.
- Ege, H., Karahocagil P., 2002, "**Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 2002/2003, Durum ve Tahmin 2002-3**", Yayın No: 91, Aralık, Ankara
- Tunahıoğlu, R., Gökçe, O., 2002, "**Ege Bölgesinde Optimal Zeytin Yayılış Alanlarının Tespitine Yönelik Bir Araştırma**", Yayın No: 90, Aralık, Ankara.
- Özüdoğru, T., 2002, "**Pamuk Durum ve Tahmin: 2002/2003, Durum ve Tahmin 2002-2**", Yayın No: 89, Ekim, Ankara.
- Karlı, B. 2002, "**Gap Alanındaki Tarıma Dayalı Sanayi İşletmelerinin Gelişimi, Sorunları ve Çözüm Yolları**", Yayın No: 88, Eylül, Ankara.
- Özüdoğru, T., Ertürk, E., 2002, "**Türkiye V. Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildiriler**", Yayın No: 87, Ekim, Ankara

- Tan, S., Ertürk, Y.E., **Türkiye’de Süt Tozu Üretimi ve Dünyadaki Rekabet Şansı**, Yayın No: 86, Ekim, Ankara.
- Tan, S., Dellal, İ., 2002, **Kırmızı Et Üretim ve Tüketim Açığını Kapatmak İçin Alternatif Bir Yaklaşım: Hindi Üretimi ve Sözleşmeli Yetiştiricilik Modeli, Proje Raporu 2002-3**. Yayın No: 85, Temmuz, Ankara.
- Dellal, İ., Tunahoglu, R., 2002, **Buğday Durum ve Tahmin: 2002/2003, Durum ve Tahmin 2002-1**, Yayın No: 84, Ankara.
- Dellal, İ., Keskin, G., Dellal, G., 2002, **Gap Bölgesinde Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliğinin Ekonomik Analizi ve Hayvansal Ürünlerin Pazara Arzı, Proje Raporu 2002-2**. Yayın No: 83, Temmuz, Ankara.
- Ege, H., Karahocagil P., 2001, **Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 2001/2002, Durum ve Tahmin 2001-7**, Yayın No: 82, Aralık, Ankara.
- Dellal, G., Eliçin, A., Tekel, N., Dellal, İ., 2002, **Gap Bölgesinde Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliğinin Yapısal Özellikleri, Proje Raporu 2002-1**. Yayın No: 82, Temmuz, Ankara.
- Ertürk, Y.E., Tan, S., **Kümes Hayvanları ve Yumurta Durum ve Tahmin: 2002, Durum ve Tahmin 2001-6**, Yayın No: 81, Kasım, Ankara.
- Ertürk, Y.E., Tan, S., **Et ve Et Mamülleri Durum ve Tahmin: 2002, Durum ve Tahmin 2001-5**, Yayın No: 80, Kasım, Ankara.
- Tan, S., Ertürk, Y.E., **Süt ve Süt Mamülleri Durum ve Tahmin: 2002, Durum ve Tahmin 2001-4**, Yayın No: 79, Kasım, Ankara.
- Özudoğru, T., Tatlıdil, H., 2001, **“Bu Toprağın Sesi” Televizyon Programının Polatlı İlçesinde Çiftçi Davranışlarına Etkileri Üzerine Bir Araştırma, Proje Raporu**. Yayın No: 78, Aralık, Ankara.
- Akyıl, N., Özudoğru, T., 2001, **Yeni Gelişmeler Işığında Pamuk Sektörü, Iv. Türkiye Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildirileri**, Yayın No: 77, Aralık, Ankara.
- Karahocagil, P., 2001, **Yeter Gelirli İşletme Büyüklüğü: Literatür İncelemesi, Proje Raporu 2001-24**, Yayın No:76, Ekim, Ankara.
- Dellal, İ., 2001, **Buğday Durum ve Tahmin: 2001/2002, Durum ve Tahmin 2001-3**, Yayın No: 74, Eylül, Ankara.
- Dölekoğlu, T., 2001, **Yağlı Tohumlar ve Bitkisel Yağlar Durum ve Tahmin: 2001/2002, Durum ve Tahmin 2001-2**, Yayın No:73, Ağustos, Ankara.
- Tan, S., 2001, **Türkiye’de Sütçülük Sektöründe Bölgeler Arası Yapısal Değişimin Spatial Denge Modeli İle Analizi, Proje Raporu 2001-22**, Yayın No: 72, Ağustos, Ankara.
- Abay, C., Sayan, S., Miran, B., Bayaner, A., 2001, **Türkiye’deki Tarımsal Destek Harcamalarının Enflasyon Üzerine Etkilerinin Ekonometrik Analizi, Proje Raporu 2001-21**, Yayın No:71, Haziran, Ankara.
- Sarımeşeli, M., Tatlıdil, F., 2001, **Doğrudan Gelir Desteği ve Kayıt Sistemi Pilot Uygulaması ve Orman İçi Köyler Açısından Değerlendirilmesi, Proje Raporu 2001-20**, Yayın No:70, Nisan, Ankara
- Saraçoğlu, B., Aydoğuş, O., Köse, N., İşgören, D., 2001, **Türkiye’de Su Ürünleri Sektörü: Üretim, Talep ve Pazarlama, Proje Raporu 2001- 19**, Yayın No:69, Nisan, Ankara.
- Çakmak, E., Kasnakoğlu, H.,2001, **Tarım Sektöründe Türkiye ve Avrupa Birliği Etkileşimi, Proje Raporu 2001-18** , Yayın No:68, Nisan, Ankara.
- Demirci, S., 2001, **Şeker Fabrikalarının Performans Analizi ve Toplam Faktör verimliliklerinin Ölçümü: Dea ve Malmquist İndeks Yaklaşımı, Proje Raporu 2001-17**, Yayın No:67, Nisan, Ankara.
- Zaim, O., Bayaner, A., Kandemir, M.U., 2001, **Tarımda İller ve Bölgeler Düzeyinde Üretkenlik ve Etkinlik: Farklar ve Nedenler, Proje Raporu 2001-16**, Yayın No:66, Nisan, Ankara.
- TEAE Personeli **Türkiye’de Bazı Bölgeler İçin Önemli Ürünlerde Girdi Kullanımı ve Üretim Maliyetleri, 2001, Proje Raporu 2001-14**, Yayın No:64, Nisan, Ankara.
- Koç, A., Tanrıvermiş, H., Budak, F., Gündoğmuş, E., İnan, H., Kubaş, A., Özkan, B., 2001, **Türkiye Tarımında Kimyasal İlaç Kullanımı: Etkinsizlik, Sorunlar ve Alternatif Düzenlemelerin Etkileri, Proje Raporu 2001-13**, Yayın No:63, Nisan, Ankara.
- Işıklı, E., Koç, A., Miran, B., Akyıl, N., Abay, C., Güler, S., Günden, C., 2001, **Türkiye’de Tütünde Arz Kontrolü ve Ekonomik Etkileri, Proje Raporu 2001-12**, Yayın No:62, Nisan, Ankara.
- Binici, T., Koç, A., Bayaner, A., 2001, **Üretici Risk Davranışları ve Etkileyen Sosyo-Ekonomik Faktörler: Adana Aşağı Seyhan Ovası Örneği (İngilizce), Çalışma Raporu 2001-1**, Yayın No:61, Nisan, Ankara.
- Akdemir, Ş., Binici, T., Şengül, H., Vd. 2001, **Bölge Bazlı Tarım Sigortasının Türkiye’de Seçilmiş Bölgeler İçin Potansiyel Sigorta Talebinin ve Talebinin Karşılanabilirliğinin Belirlenmesi, Proje Raporu 2001-11**, Yayın No:60, Nisan, Ankara.
- Alpay, S., Yalçın, İ., Dölekoğlu, T., 2001, **Avrupa Birliği Kalite ve Sağlık Standartlarının Türk Gıda Sanayi Sektörü Rekabet Gücü Üzerine Etkisi, Proje Raporu 2001-10**, Yayın No:59, Nisan, Ankara
- Özudoğru, T., Akyıl, N.,2001, **Pamuk Durum ve Tahmin:2001/2002, Durum ve Tahmin 2001-1**, Yayın No:58, Eylül, Ankara.

- Bayaner, A., Koç, A., Tanrıvermiş, H., Gündoğmuş, E., Ören, N., Özkan, B., 2001, **Doğrudan Gelir Desteği Pilot Uygulamasının İzleme ve Değerlendirilmesi**, Proje Raporu 2001-9, Yayın No:57, Mart, Ankara
- Ediz, D., İntişah, A.Ş., Özlü, R., 2001, **Doğrudan Gelir Desteği Pilot Uygulaması (Türkçe ve İngilizce), Proje Raporu 2001-8**, Yayın No:56, Mart, Ankara.
- Yavuz, F., Aksoy, Ş., Tan, S., Dağdemir, V., Keskin, A., 2001, **Türkiye’de Süt Pazarlama Sisteminin İyileştirilmesi İçin Kurumsal Yapılanma İhtiyacı Üzerine Bir Araştırma**, Proje Raporu 2001-7, Yayın No:55, Mart, Ankara.
- Koç, A., Uzunlu, V., Bayaner, A., 2001, **Türkiye Tarımsal Ürün Projeksiyonları 2000-2009**, Proje Raporu 2001-6, Yayın No:54, Şubat, Ankara.
- Koç, A., Bayaner, A., Tan, S., Ertürk, Y.E., Fuller, F., 2001, **Türkiye’de Destekleme Politikaları ve Programlarının Hayvancılık Sektörünün Gelişmesi Üzerine Etkisi (İngilizce)**, Proje Raporu 2001-5, Yayın No:53, Ocak, Ankara.
- Ertürk, Y.E., 2001, **Ankara İli Kızılcahamam İlçesinde Köy-Tür’e Bağlı Olarak Faaliyet Gösteren Broiler İşletmelerinin Ekonomik Analizi**, Proje Raporu 2001-4, Yayın No:52, Ocak, Ankara.
- Akgüngör, S., Barbaros, F., Kumral, N., 2001, **Türkiye’de Meyve ve Sebze İşleme Sanayinin Avrupa Birliği Piyasasında Sürdürülebilir Rekabet Gücü Açısından Değerlendirilmesi**, Proje Raporu 2001-3, Yayın No: 51, Ocak, Ankara.
- Özcan, Y.Z., 2001, **Türkiye’de Fındık, Çay, Şeker Pancarı ve Tütün Tarımında Hızlı Kırsal Değerlendirme (İngilizce)**, Proje Raporu 2001-2, Yayın No: 50, Ocak, Ankara.
- Şengül, H., Koç, A., Akyıl, N., Bayaner, A., Fuller, F., 2001, **Türkiye’de Pamuk Pazarı: Gelecekteki Talebi Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi, (İngilizce)**, Proje Raporu 2001-1, Yayın No: 49, Ocak, Ankara.
- Dellal, İ., Ege, H., 2000, **Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 2000/2001, Durum ve Tahmin 2000-2**, Yayın No: 48, Aralık, Ankara.
- Akyıl, N., 2000, **Pamuk Endüstrisinde Pazar Merkezli Bilgi Akışı, Türkiye İu. Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildiriler Tartışmalar**, Yayın No: 47, Ekim, Ankara.
- Tan, S., Ertürk, Y.E., 2000, **Türkiye’de Hayvancılık Sektörü: Üretici, Sanayici ve Politika Yapıcılar Açısından Sektörün Değerlendirilmesi, Türkiye I. Besi ve Süt Hayvancılığı Sempozyumu Bildirileri**, Yayın No: 46, Temmuz, Ankara.
- Sarımeşeli, M., Aydoğuş, O., 2000, **Dünya Fındık Piyasasının Ekonomik Analizi ve Türkiye İçin Optimum Politikaların Saptanması**, Proje Raporu 2000-6, Yayın No: 45, Temmuz, Ankara.
- Ege, H., Dellal, İ., 2000, **Buğday Durum ve Tahmin: 2000/2001, Durum ve Tahmin 2000-1**, Yayın No: 44, Temmuz, Ankara.
- Dellal, İ., 2000, **Antalya İlinde Kıl Keçisi Yetiştiriciliğine Yer veren Tarım İşletmelerinin Ekonomik Analizi ve Planlanması**, Proje Raporu 2000-5, Yayın No: 43, Haziran, Ankara.
- Tanrıvermiş, H., 2000, **Orta Sakarya Havzası’nda Domates Üretiminde Tarımsal İlaç Kullanımının Ekonomik Analizi**, Yayın No: 42, Mayıs, Ankara.
- Tanrıvermiş, H., Gündoğmuş, E., Ceyhan, V., Fidan, H., Özüdoğru, H., 2000, **Türkiye’de Özelleştirme Uygulamalarının Tarım Kesimine Etkilerinin Değerlendirilmesi**, Proje Raporu 2000-3, Yayın No:41, Mayıs, Ankara.
- Demirci, S., 2000, **Doğrudan Gelir Sistemi ve Uygulamalar: Literatür İncelemesi**, Proje Raporu 2000-1, Yayın No: 40, Mayıs, Ankara.
- Saraçoğlu, B., Köse, N., 2000, **Bazı Gıda Sanayilerinin Uluslararası Rekabet Gücü: Makarna, Bisküvi ve Un Sanayi**, Proje Raporu 2000-2, Yayın No: 39, Mayıs, Ankara.
- Tan, S., Şener, B., Aytüre, S., 1999, **Feoga ve Türkiye’de Uygulanabilirliği**, Çalışma Raporu 1999-3, Yayın No: 38, Aralık, Ankara.
- Kırıl, T., Kasnakoğlu, H., 1999, **Tarımsal Ürünler İçin Maliyet Hesaplama Metodolojisi ve veri Tabanı Rehberi**, Proje Raporu 1999-13, Yayın No: 37, Aralık, Ankara.
- Demirci, S., 1999, **Destekleme Alımı ve Fark Ödeme Sisteminin Refah ve Dağılım Etkilerinin İncelenmesi**, Proje Raporu 1999-12, Yayın No: 36, Aralık, Ankara.
- Brooks, J., Tanyeri, A., 1999, **Tarımsal Politika Reformu: Sosyal Hesap Matriksi Yaklaşımı (İngilizce)**, Proje Raporu 1999-11, Yayın No: 35, Aralık, Ankara.
- Çakmak, E.H., Akder, H., 1999, **Dünya Ticaret Örgütü-Tarım Anlaşması’nın Yeni Görüşme Dönemi ve Türkiye: Olanaklar, Kısıtlar ve Stratejiler**, Proje Raporu 1999-10, Yayın No:34, Aralık, Ankara.
- Akyıl, N., 1999, **Pamuk Durum ve Tahmin: 1999/2000, Durum ve Tahmin 1999-8**, Yayın No: 33, Aralık,
- Özçelik, A., Tanrıvermiş, H., Gündoğmuş, E., Tan, S., 1999, **Türkiye’de Sulama İşletmeciliğinin Geliştirilmesi Yönünden Şebekelerin Birlik ve Kooperatiflere Devri İle Su Fiyatlandırma Yöntemlerinin İyileştirilmesi Olanakları**, Proje Raporu 1999-9, Yayın No: 32, Kasım, Ankara.
- Koç, A., Beghin, J., Fuller, F., Aksoy, Ş., Dölekoğlu, T., Şener, A., 1999, **Türkiye’de Yağlı Tohumlar Pazarı: Uluslararası Fiyatlar ve Alternatif Politikaların Arz, Talep ve İkame Ürünler Üzerine Etkileri**

- (Türkçe ve İngilizce), **Proje Raporu 1999-8**, Yayın No: 31, Eylül, Ankara.
- Bayaner, A., Bozkurt, H., 1999, **Türk Tarımında Bilim ve Araştırma Politikaları (İngilizce)**, Yayın No: 30, Ekim, Ankara.
 - Ege, H., 1999, **Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 1999/2000, Durum ve Tahmin 1999-7**, Yayın No: 29, Eylül, Ankara.
 - Ertürk, Y.E., Tan, S., 1999, **Et ve Et Mamülleri Durum ve Tahmin: 1999, Durum ve Tahmin 1999-6**, Yayın No: 28, Ağustos, Ankara.
 - Akyıl, N., Bayaner, A., 1999, **Pamukta Tarım ve Sanayi Entegrasyonu, Türkiye II. Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildirileri**, Yayın No: 27, Ağustos, Ankara.
 - Tan, S., Ertürk, Y.E., 1999, **Süt ve Süt Mamülleri Durum ve Tahmin: 1999, Durum ve Tahmin 1999-5**, Yayın No: 26, Ağustos, Ankara.
 - Şener, A., Koç, A., 1999, **Türkiye'de Kimyasal Gübre Talebi, Çalışma Raporu 1999-2**, Yayın No: 25, Ağustos, Ankara.
 - Aydoğuş, O., Ege, H., Köse, N., 1999, **Buğday Durum ve Tahmin: 1999/2000, Durum ve Tahmin 1999-4**, Yayın No: 24, Haziran, Ankara.
 - Bayaner, A., 1999, **Çorum İlinde Yumurta Tavukçuluğunun Ekonomik Analizi, Proje Raporu 1999-7** Yayın No: 23, Haziran, Ankara.
 - Çakmak, E., Kasnakoğlu, H., Akder, H., 1999, **Türk Tarımında Destekleme Alımları ve Pazar Giriş Etkileri: Tarımsal Sektör Modeli Analizi, (İngilizce), Proje Raporu 1999-6** Yayın No: 22, Mayıs, Ankara.
 - Furtan, W.H., Güzel, A., Karagiannis, G., Bayaner, A., 1999, **Türkiye'de Tarımsal Araştırmaların Getirisi ve Tarımsal verimlilik (İngilizce), Proje Raporu 1999-5**, Yayın No: 21, Mayıs, Ankara.
 - Bayaner, A., Uzunlu, V., 1999, **Türk Baklagil Pazarlama Politikalarının Dünya Ticaretine Etkileri, Çalışma Raporu 1999-1**, Yayın No: 20, Nisan, Ankara.
 - Ege, H., Ertürk, Y.E., 1999, **Yemlik Tahıllar Tahmin: 1998/99, Tahmin 1999-3**, Yayın No: 19, Mart, Ankara.
 - Aksoy, Ş., Şener, A., 1999, **Yağlı Tohumlar ve Bitkisel Yağlar Durum ve Tahmin: 1997/98, Durum ve Tahmin 1999-2**, Yayın No: 18, Mart, Ankara.
 - Yurdakul, O., V.D., 1999, **Türkiye'de Hayvansal Ürünler Arzı ve Yem Talebi: Mevcut Durumun Değerlendirilmesi ve Alternatif Politika Senaryoları (Türkçe ve İngilizce), Proje Raporu 1999-4**, Yayın No: 17, Mart, Ankara.
 - Akyıl, N., 1999, **Pamuk Tahmin: 1998/99, Tahmin 1999-1**, Yayın No: 16, Mart, Ankara.
 - Akgüngör, S., Miran, B., Abay, C.F., Olhan, E., Nergis, N.K., 1999, **İstanbul, Ankara, ve İzmir İllerinde Tüketicilerin Çevre Dostu Ürönlere Yönelik Potansiyel Talebinin Tahminlenmesi, Proje Raporu 1999-3**, Yayın No: 15, Şubat, Ankara.
 - Özçelik, A., Turan, A., Tanrıvermiş, H., 1999, **Türkiye'de Tarımın Pazara Entegrasyonunda Sözleşmeli Tarım ve Bu Modelin Sürdürülebilir Kaynak Kullanımı İle Üretici Geliri Üzerine Etkileri, Proje Raporu 1999-2**, Yayın No: 14, Şubat, Ankara.
 - Schmitz, A., Çakmak, E., Schmitz T. And R. Gray, 1999, **Türk Tarımında Devlet Eliyle Ticaret (Türkçe ve İngilizce), Proje Raporu 1999-1**, Yayın No: 13 Şubat, Ankara.
 - Bayaner, A., Nevruz, G., Akyıl, N., 1998, **I. Türkiye Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu: Bildiriler, Tartışmalar**, Yayın No: 12, Ekim, Ankara.
 - Aydoğuş, O., Nevruz, G., 1998, **I. Türkiye Buğday Sempozyumu: Bildiriler, Tartışmalar**, Yayın No: 11, Temmuz, Ankara.
 - Yıldırım, T., Furtan, W.H., Güzel, A., 1998, **Türkiye Buğday Politikasının Teorik ve Uygulamalı Analizi, Çalışma Raporu 1998-4**, Mayıs, Ankara.
 - Çakmak, E.H., Kasnakoğlu, H., Yıldırım, T., 1998, **Fark Ödeme Sisteminin Ekonomik Analizi, Çalışma Raporu 1998-3**, Nisan, Ankara.
 - Bayaner, A., 1998, **Türkiye Makarnalık Buğday Sektörü ve Uluslararası Pazardaki Rekabet Gücü, Çalışma Raporu 1998-2**, Yayın No: 8, Nisan, Ankara.
 - Fisunoğlu, M., Pınar M., Aydoğuş, O., 1998, **Türkiye'nin Orta ve Doğu Avrupa Ülkeleri ve Rusya Federasyonu İle Tarımsal Ticaret Olanakları, Çalışma Raporu 1998-1**, Mart, Ankara.
 - Aydoğuş, O., Ege, H., Ertürk, Y.E., 1998, **Buğday Tahmin: 1998/99, Tahmin 1998-5**, Aralık, Ankara.
 - Akyıl, N., Ertürk, Y.E., 1998, **Pamuk Durum ve Tahmin: 1998/99, Durum ve Tahmin 1998-4**, Eylül, Ankara.
 - Ege, H., Ertürk, Y.E., 1998, **Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 1998/99, Durum ve Tahmin 1998-3**, Temmuz, Ankara.
 - Aydoğuş, O., Ege, H., Ertürk, Y.E., 1998, **Buğday Tahmin: 1998/99, Tahmin 1998-2**, Temmuz, Ankara.
 - Pınar, M., Akyıl, N., Er S., Ertürk, Y.E., 1998, **Pamuk Durum ve Tahmin: 1997/98, Durum ve Tahmin 1998-1**, Ocak, Ankara.
 - Aydoğuş, O., Ege, H., Ertürk Y.E., Zöğ, N.P., 1997, **Buğday Durum ve Tahmin: 1997/98, Durum ve Tahmin 1997-1**, Aralık